

Мен бир ташкилотда етакчи мутахассис лавозимида ишлайман. Бу ерга ишга кирганимга ҳали бир йил тўлгани йўқ. Аввалги иш жойимда катта байрамлар олдидан мукофот берилар ва байрамдан бир кун олдин ярим кун ишлар эдик, холос. Бундай тартиб ҳамма жойда бир хилми ёки...

3 бет

Низомиддин бола билан овора бўлаётган вақтда акаси деярли ҳушидан кетган қиз уларни таниб қолганидан ҳавотирга тушган, шу боис ошхонага кириб, у ерда пичоқ олиб чиққан эди. У ҳозир ана шу пичоқни укасининг қўлига тутқазди...

8 бет

Mustaqillik huquq demakdir

НУҚУҚ

1997-йил 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2010-йил 16-dekabr, №50 (727)

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 5-моддасига ўзгартиш киритиш ҳақида

Қонунчилик палатаси томонидан 2010 йил 21 октябрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2010 йил 3 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 майда қабул қилинган "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги 69-11-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 2000 йил, № 5-6, 140-модда; 2001 йил, № 5, 89-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Аxbоротномаси, 2006 йил, № 3, 119-модда, № 9, 494-модда, № 10, 536-модда; 2007 йил, № 12, 608-модда; 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 12, 472-модда; 2010 йил, № 9, 336-модда) 5-моддасининг бешинчи қисми қуйидаги тақрирда баён этилсин:

"Микрофирма ва кичик корхона ҳодимларининг белгиланган ўртача йиллик сонини ошириб юборган тақдирда, ошириб юборишга йўл қўйилган давр учун ва кейинги уч ойга улар қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар, кафолатлар ва ҳуқуқлардан маҳрум этилади. Ушбу қонда қуйидаги ҳолларда татбиқ этилмайди:

микрофирма ва кичик корхона Ўзбекистон Республикаси касб-ҳунар коллежлари, академик лицейларининг ҳамда олий таълим муассасаларининг биттирувчилари билан меҳнат шартномалари тузганда, банд бўлган ҳодимларнинг белгиланган ўртача йиллик сони кўпи билан 20 фойз оширилганда. Ҳодимлар сонининг оширилишига Ўзбекистон Республикаси касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлари ва олий таълим муассасалари биттирувчиларининг ўқиниш тугаллаган кунидан бошлаб уч йилдан ортиқ вақт ўтмаган тақдирда йўл қўйилади;

кичик корхона ўз уйида ишлаётган фуқаролар (касаначилар) билан меҳнат шартномалари тузганда, банд бўлган ҳодимларнинг белгиланган ўртача йиллик сони кўпи билан 30 фойз оширилганда".

2-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан қучга кириadi.

Ўзбекистон Республикасининг Президентини

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2010 йил 13 декабр № ЎРҚ-265

«Халқ сўзининг» 2010 йил 14 декабр,
239 (5154)-сонидан олинди

Обуна - 2011
Хурматли юрдошлар!

Хуқуқий маданиятни янада юксалтириш олдимизда турган устувор вазифалардан биридир. Бу жараён ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишининг ҳуқуқий асослари, ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ислохотларнинг мазмун-моҳияти, самарасини кенг тарғиб қилиш билан бир вақтда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг ҳар қандай кўринишига қарши жамоатчилик фикрини уйғотишни мақсад қилиб олган "НУҚУҚ" газетаси зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юкламоқда.

Прокуратура фаолияти, жиноят ва жазо, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясига оид энг сара, таҳлилий мақола-лар газетхонлар эътиборига ҳавола этиб келинмоқда. Шунингдек, тахририятимизга йўлланган ҳеч бир хат, ҳеч бир мурожаат эътиборсиз қолмайди.

2011 йилда ҳам "НУҚУҚ" газетаси Сизнинг энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади. Газетамизга барча почта бўлимларида обуна бўлишингиз мумкин.

ОБУНА БЎЛИШГА КЕЧ ҚОЛМАНГИ!

НАШР ИНДЕКСИ — 231

Юртимизда ўсиб келаётган ёш авлодни тарбиялаш давлат сиёсати даражасига кўтарилган масаладир. Президентимиз Исроом Каримов таъкидлаганидек, мустақил Ўзбекистоннинг янги кишини тарбиялаш замон талабидир. Ёшлар билан ишлаш масалалари алоҳида эътиборни талаб қилади. Биз мамлакатимизнинг истиқболи ёш авлодимиз қандай тарбия топишига, қандай маънавий фазилатлар эгаси бўлиб вояга етишишига, фарзандларимизнинг ҳаётга нечоғли фаол муносабатда бўлишига, қандай олий мақсадларга хизмат қилишига боғлиқ эканлигини ҳамisha ёзда тутишимиз керак.

Ёшлар миллат ва юрт келажаги

Давлатимизда ёшлар билан боғлиқ муаммоларни бартараф этиш мақсадида бир қанча меъёрий ҳужжатлар қабул қилинган. Ўзбекистон Республикасининг "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида"ги Қонуни ва Вазирлар Маҳкамасининг "Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарориди вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишга ҳамда улар-

нинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган аниқ чоралар белгилаб қўйилган.

Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан ҳам вояга етмаганларга оид қонунлар ижросини таъминлаш борасида тегишли ишлар амалга ошириб келмоқдалар.

2010 йилнинг ўтган 11 ойи давомида Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан вояга етмаганларга оид қонун ва бошқа меъёрий ҳужжатлар талабларининг ижроси юзасидан

Жараён

320 та текшириш ўтказилиб, натижаси бўйича 210 та протест келтирилди. 440 та тақдимнома киритилиб, 815 нафар шахс интизомий, 483 нафар шахс маъмурий, 13 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилди, 49 та жиноят иши қўзғатилди. 15 794 минг сўмлик зарар ихтиёрий равишда ундирилди. Вояга етмаганлар манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан судга 10 та даъво аризаси киритилди ва 114 нафар вояга етмаганларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Масалан, Мўйноқ маиший хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежи иморатининг капитал реконструкция ишларини бажарган "260-сонли Қурилиш монтажлаш поезди" МЧЖ мутасаддилари таъмирлаш ишларига ажратилган бюджет маблағларидан жами 15 858 минг сўмини талон-торож қилганлар. Ушбу ҳолат юзасидан Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси томонидан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, келтирилган зарар дастлабки тергов даврида тўлиги билан ундирилди. Айбдорларга суд томонидан қонунга мувофиқ тегишли жазо тайинланди.

/Давоми 5-бетда/

Ҳакамлик судларига бағишланди

Ўткиржон ДЕХҚОНОВ,
«НУҚУҚ»

корлик субъектларининг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини самарали ҳимоя қилишни таъминлайди, балки мамлакатимизда қулай инвестицион муҳитни шакллантиради. Шу билан бирга, республикамизга кириб келаётган хорижий давлатлар инвестициялари оқимини кўпайтириш учун ҳам кенг шарт-шароитлар яратишга кўмаклашади. Ҳакамлик судининг мавжудлиги хорижий инвесторлар учун кафолат вазифасини ўтайди. Қолаверса, ҳакамлик судлари мамлакатимизда қулай бозор инфратузилмасини шакллантириш ва низоларни кўриб чиқишни халқаро стандартлар даражасига кўтариш учун имкон беради.

"Ҳакамлик муҳокамасига оид қонунчиликни тақомиллаштириш масалалари" мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция ҳам бу борадаги фаолиятни янада мустаҳкамлашга бағишланди. Конференцияни Ўзбекистон Ҳакамлик судлари Ассоциацияси ва ЕХХТнинг Ўзбекистондаги Лойиҳалар Координатори ҳамда Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази (ХМУМ) билан ҳамкорликда ташкил этдилар.

Конференцияда ҳакамлик судьялари, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, шунингдек, жамоатчилик вакиллари иштирокида ҳакамлик муҳокамаси, мазкур соҳадаги хорижий давлатлар тажрибаси ва ҳакамлик судлари фаолиятини тақомиллаштириш, бу борадаги миллий қонунчиликимизни қайта кўриб чиқиш масалалар хусусида сўз борди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси "Ҳакамлик судлари тўғрисида"ги Қонуни юзасидан ҳам фикрлар билдирилди.

Мамлакатимиз истиқлолга эришгандан сўнг жамият ҳаётининг барча жабҳаларида кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди. Хусусан, фуқаро ва ҳўжалик юртувчи субъектларнинг ҳуқуқ-манфаатларини қонуний ҳимоя қилишда демократик тамойилларни қучайтириш, судлар ҳамда судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга қаратилган миллий стратегия белгилаб олинди.

Шу билан бир қаторда, "Чет эл арбитраж қарорини тан олиш ва уни ижро этиш ҳақида" - ги 1958 йилги Нью-Йорк Конвенциясига имзо чеккан дунёнинг 120 та давлати қаторида Ўзбекистон Республикаси ҳам 1995 йилда мазкур конвенцияга қўшилиши билан юртимизда судловнинг янги, нодавлат тури - ҳакамлик судларини жорий этишга замин ҳозирлади. Юртбошимизнинг 2005 йил 14 июндаги "Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони эса "Ҳакамлик судлари тўғрисида"ги Қонуннинг яратилишига асос бўлиб хизмат қилди. Бошқача қилиб айтганда, мамлакатимиз суд тизимида низоларни давлат судларидан ташқари, бутун дунёда суд институти сифатида тан олинган арбитраж тартибиди ҳал этиш имконияти вужудга келди. Ҳозирда Ўзбекистон Ҳакамлик судлари Ассоциацияси республикамизнинг деярли барча вилоятларида ўз ваколатхоналарини очди.

Ўзбекистон Ҳакамлик судлари Ассоциацияси қисқа фаолияти давомида қатор халқаро ташкилотлар, шунингдек, ривожланган хорижий мамлакатларнинг 80 дан ортиқ арбитраж судлари билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатди.

Ҳакамлик судларининг республикамизда фаолият кўрсатиши, нафақат маҳаллий тадбир-

Нафсим мени хор айлади

Мамлакатимизда иқтисодиётни эркинлаштириш ҳамда тадбиркорликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий асослари тобора мустаҳкамланмоқда. Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисидаги Қонун, шунингдек, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга қаратилган Президент Фармонлари, Ҳукумат Қарорлари бу соҳа кишиларининг эмин-эркин фаолият юритишларида кенг имкониятлар эшигини очиб бермоқда. Бунга Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримовнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси" номли маърузаси ёрдамчи мисол бўла олади. Ўртаб-шимиз концепцияда тадбиркорлик фаолияти эркинлиги кафолатларини кучайтириш масаласига алоҳида тўхталиб, юқорида тилга олинган қонуннинг янги тахририни тайёрлаш тақдирини илгари сурилади. Демак, тадбиркорларимиз учун янги имтиёзлар берилиб, уларнинг мамлакатимиз иқтисодиётидаги улуши ва ролини ошириш учун етарли шарт-шароитлар яратилди.

Яратилаётган имконият ва имтиёзлардан тўғри фойдаланган ҳолда ўз бизнесини ҳалол ва қонуний юритаётган тадбиркорларимиз сафининг тобора кенгайиб бораётгани кишини қувонтиради. Бундай ҳолатни аҳоли саломатлигини муҳофаза қилувчи тиббиёт соҳаси мисолида ҳам кўриш мумкин. Юрти-мизда эл соғлигини таъминлаш йўлида тиббиёт ва дори-дармон воситаларини ишлаб чиқариш ва савдосини йўлга қўйиш юзасидан кенг қўлмали тадбирлар амалга ошириляпти. Шаҳар ва қишлоқларда халқроқ андозалар даражасидаги сифатли дори-дармонлар билан аҳоли эҳтиёжини таъминлашнинг қўлбал замонавий дорихоналар барпо этилмоқда. Бундай хайрли ишларни ҳар қанча қўтласак арзийди.

Афсуски, улар орасида бун-

дай шарафли касб-корга яраш-майди. Ҳамма киши билан шу-ғулланиб, ўз номига доғ туши-раётганлар ҳам учраб турибди. Ўз шахсий манфаатини устун қўйиб, фуқароларнинг соғлиги-га зарар етказётган, ноқонуний равишда сифатсиз, инсон ҳаёти ва соғлигининг хавфсизлиги таълабларига жавоб бермайдиган дори-дармонлар ишлаб чиқара-ётган, дори-дармонларни четдан хуфиёна олиб кираётган ва со-таётган бундай шахсларнинг қилмишларидан эса, асло кўз юмиб бўлмайди.

Уларнинг қилмишларини фош қилиш йўлида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратура-си ҳузуридаги Солиқ, валютга оид жиноятларга ва жиноий да-ромадларни легаллаштиришга қарши курашиш Департаменти органлари томонидан муайян ишлар амал оширилмоқда.

Чунончи, Қўқон шаҳрида яшовчи фуқаро Махсуда Тош-пўлатованинг сифатсиз ва хавф-сизлик талабларига жавоб бе-рмайдиган дори-дармон восита-лари савдоси билан доимий ра-вишда шуғулланиб келаётгани аниқланди. Унинг уйдан чет давлатларда ишлаб чиқарилган, сифат сертификатига эга бўлма-ган, хавфсизлик қоидаларига жавоб бермайдиган 84 миллион сўмликдан зиёд дори-дармонлар топилди.

М.Тошпўлатованинг ҳамша-ҳарлари Сабоҳон Шарипова ва Раъшан Хайдаровлар ҳам до-имий равишда дори-дармон вос-италарини сотиш билан шу-ғулланиб келгандиклари фош қилинди. Р.Хайдаровнинг уйи-дан чет давлатларда тайёрлан-ган, сифат сертификатисиз 29 миллион 914 минг сўмлик дори-дармонлар топилди.

Шўрчи туманида яшовчи Га-вҳар Шерматовга эса ўзбошим-чалли қимматга тушди. "Деҳқон бозори"да қонунга хилоф равиш-

да дорихона очиб, савдонинг авж олдириб бу "тадбиркор"нинг до-рихонасидан 11,1 миллион сўмлик дори воситалари олиб қўйилди.

Асақали Носиржон Арапов ҳам эски дорифурушлардан экан. "Қаштан" номли фирмага рах-бар бўлиб, дорихона очган Н.Арапов, сифатсиз, кири-м ҳужжатлари бўлмаган 10 мил-лион сўмликдан зиёд дори вос-италарини сотиш билан шу-ғулланиб. Бу каби мисолларни кўпала келтириш мумкин.

Албатта, бу каби дорифу-рушларнинг тегиригига ким-лар сув қуймоқда ва дори-дар-монлар билан таъминламоқда, деган табиий савол кишини ўйлантиради. Бу саволнинг жа-воби биргина қуйидаги мисол-да ўз ақлини топти.

Қўқонлик Муҳаммад Жўра-ев ва Ф.Султоновларни ягона мақсад, у ҳам бўлса, дори биз-неси биллаштириш. Улар Тожи-кистон Республикасида яшов-чи номаълум фуқаролардан си-фат сертификатига эга бўлма-ган дори-дармон воситаларини сотиб олиб, давлат чегаралари-ни Сирдарё орқали резина қа-йиқда бузиб ўтиб, юртимизга олиб келганди. Айбдорлар суд-нинг одилона қарори билан те-гишли жазага тортилди.

Инсон ақл-заковати қўп на-рсаларни ҳал қилади. Бироқ ақли ишхилик эмас, балки ёмонликка ишлатилганлар ҳам учраб туриб-ди. Юқоридаги каби сифатсиз, са-ломатликка фойда эмас, зиён кел-тирадиган дориларни сотиш ор-қали ноқонуний даромад топув-чилар қилмишларини бир ўйлаб кўрсалар ёмон бўлмасди. Улар со-ган маҳсулотлар беморларга мал-ҳам бўлмай, ақсинча, соғлиғига хавф солиши мумкин-ку. Қола-верса, бундай дори-дармонларни уларнинг яқинлари, таниш-би-лишлари ҳам истеъмол қилишлар-и эҳтимолдан холи эмас.

Косон туман ҳокимлигининг мажлислар залида "Тадбиркор-лик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш бўйича қонунчилик соҳасида амалга оширилган ишлар ва келгусида-ги вазифалар" мавзусида мувофиқлаштирувчи кенгаш йиги-лиши бўлиб ўтди.

Иқтисодиёт таянчи

Отабек БОБОДУСТОВ,
Қашқадарё вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи
Норбўта ҲОЗИЕВ, "Нуқуқ"

Унда Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК вилот бошқармаси, вилот Давлат солиқ бошқармаси, вилот Марказий банки, Монополиядан чиқариш ва тадбиркор-ликни қўллаб-қувватлаш ва статистика бошқармаси, савдо-сано-ат палатаси бошқармаси, туман ҳокими ва унинг ўринбосарлари, туман прокурори, туман ИИБ ва ДСИ бошқармалари, уларнинг ўрин-босарлари, жиноят ишлари бўйича судининг раиси ва суд ижрочи-лари, маҳалла ва қишлоқ фуқаролар йиғинларининг раислари, барча назорат органлари раҳбарлари, банклар, саноят ва қишлоқ ҳўжали-гига мутасадди идоралар, шунингдек, тадбиркорлик субъектлари раҳбарлари ва фермер ҳўжаликлари раислари иштирок этишди.

Кенгаш йиғилишини вилот прокурори Х.Турдибоев кириш сўзи билан очди ва бошқариб борди. У ўз сўзида тадбиркорликни ривожлантириш ҳамма вақт жамият равақли, аҳоли фаровонли-гини таъминлаш ҳамда барқарор иқтисодиётни яратиш учун хиз-мат қилиб келгани, шу туфайли ҳам мамлакатимизда эркин та-дбиркорлик фаолиятини қарор топтириш борасидаги ислохотлар бос-қичма-босқич амалга оширилаётгани, сўнгги йилларда мамлака-тимизда тадбиркорлик субъектлари ва ҳуусий мулк эгаларининг ҳўқуқ ва қонуний манфаатларини тўлиқ ҳимоя қилишга қаратил-ган ҳўқуқий асослар яратилиб, уларнинг эркин фаолият юритиш-лари учун кенг имкониятлар юзата келтирилгани ҳақида тўхталди.

Шунингдек, у тадбиркорлик ва ишбилармонлик азалдан мам-лакат иқтисодий салохияти даражасини белгилайдиган омил, бош-қача айтганда, иқтисодиёт таянчи, тараққиёт пойдевори, халқ фа-ровонлигининг кафолати бўлиб келгани, Соҳибқирон бобомиз Амир Темурнинг битта оқил ва тадбиркор инсон минг-минглаб доқайд, бепарво ва тадбирсиз одамлардан афзалроқдир, деган маз-мундаги сўзлари бежиз айтилмаганини тўғрисида гапириб, тадбир-корларнинг ишига тўсиқ бўлаётган ва иш юритишга халақит бе-раётган мансабдор шахслар ёки назорат органлари ходимларининг қилмишлари ҳақида ҳозир рўйроқ айтишлари ёҳуд вилот про-куратурасининг ишонч телефонлари (221-07-82, 221-01-56)га қўнғироқ қилишлари мумкинлиги ҳақида гапирди.

Шунингдек, тадбирда вилот Марказий банки бошқаруви раи-сининг биринчи ўринбосари Р.Аминов, Косон тумани Давлат солиқ инспекцияси бошлиғи Ф.Умаров ва вилот Давлат солиқ бошқар-маси бошлиғи Х.Жўраевлар ҳам сўзга чиқишиб, ҳўқуққа этил-ган масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди-лар ҳамда анжуман иштирокчиларининг саволларига атрофлича жавоб қайтардилар.

Тадбиркорларнинг ҳўқуқларини ҳимоя қилиш, уларга юридик ёрдам кўрсатиш, прокуратура органларининг мўҳим вазифалари-дан биридир. Зеро, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, мулк-дорлар, тадбиркор ва ишбилармонларнинг манфаатларини ҳимоя-лаш, бутунги кунда энг катта аҳамиятга эга бўлган вазифалардан биридир. Чунки миллатнинг келажаги, юртининг ободлиги, иш-билармонлар ва тадбиркорларга ҳар жиҳатдан боғлиқ эканлигини бутун даврнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Қарздорлик бартараф этилди

Нодиржон ДЖАЛОЛОВ,
Фаргона шаҳар прокурорининг ёрдамчиси

Ўзаро узвий боғлиқ бўлган тадбир-корликни қўллаб-қувватлаш, меҳ-нат ва бандлик, тўлов интизоми борасидаги қонун ва қонуности ҳўжжатла-рининг ижроси мунтазам равишда таҳлил этиб боришмоқда. Катта-кичик корхоналар-ни ташкил этган тадбиркорлар янги иш ўринларини тақлиф этиб, битирувчи ишларни, вақтинча ишсиз фуқароларни ишга олиштириш. Аксарият корхоналарда ой-лик маошлар ўз вақтида тўланмоқда.

Бироқ, тўлов интизомига риоя қилин-маган, бу борадаги қонун ва қонуности ҳўжжатларининг талаблари бузилган, де-битор ва кредитор қарздорликни бартараф этиш чоралари қўрилмай, ишчи-ҳодим-ларга иш ҳақлари тўланмаган ҳолатлар ҳам аниқланмоқда. Чунончи, вилот иссиқлик манбаи корхонасининг мутасаддилари қарзларни ундириш чораларини қўришма-гани етмаганидек, ҳисоб рақамиди маблаг еттишмаслигини рўқаб қилиб, ҳодимларга ишчи-уч ой мобайлида иш ҳақларини тўлашмаган. Шаҳар прокуратурасининг фуқаролик судига киритган даъво ариза-лари қаноатлантирилиб, корхона ҳо-димларига маошлари тўлиқ ундириб берилди.

Шаҳардаги "Қалхила пойфазан" МЧЖнинг тасисчи ва иш бошқарувчи-лари ҳам ўз хизмат бурчларига панжа ораси-дан қараганликлари туфайли муллати ўтган 123,7 млн. сўмлик дебитор, 188,7 млн сўмлик кредитор қарздорлик вуждага кел-ган. Оқибатда, ишчи-ҳодимларга июль, август ва сентябрь ойлари учун жами 51 млн. сўмлик иш ҳақлари тўланмаган.

"Сувоқав" ОАЖда эса корхона ва таш-килотлар, аҳолига етказиб берилган ичим-лик суви, қўрсатилган хизматлар учун му-ддати ўтган салкам 1,5 млрд. сўмлик дебитор қарзларни ундириш чоралари қўрилмай,

ишчи-ҳодимларга 163 млн. сўмлик иш ҳақларининг тўлови муаллақ қолган.

Амалдаги қонунларга биноан, иш бе-рувчи молиявий аҳволидан қатъи назар иш ҳақларини ойдада камида икки марта тўлаб бориши шарт бўлиб, зиммасида-ги мажбуриятини бажармаган масъул шахсларни жиноий жавобгарликка тор-тишгача бўлган ҳазо чораларини қўллаш қўзда тутилган. Бир неча ойлаб ҳо-димларга маош тўланмаган "Қалхила пойф-азан" МЧЖ, "Сувоқав" ОАЖ, "Гидроизо-ляция материаллари" корхонаси, Усим-ликларни ҳимоя қилиш марказининг мансабдорлариға нисбатан жиноят иш-лари қўзғатилиб, ҳазонинг муқаррарли-ги таъминланди. Шунингдек, ҳо-димларга иш ҳақлари тўловини орта сурган "Ма-гистрал электр тармоқлари", "МК-4", вилот электр тармоқлари каби 8 та кор-хонанинг мутасаддилари ҳам маъмурий жавобгарликка тортилди. Ишчи-ҳо-димларнинг манфаатларини қўллаб, фуқаро-лик судларига киритилган 152 та даъво аризалари қаноатлантирилиб, 72 млн. сўмлик иш ҳақлари ундириб берилди.

Таҳлилларда аён бўлишича, ҳисоб ра-қамларида маблаглар етарли айрим кор-хоналар ҳам иш ҳақларини ўз вақтида тўлашмаган. Бунинг боиси, банкларнинг филиаллари томонидан иш ҳақи тўло-валари нақд пул билан таъминланмаган. Иш ҳақи тўловларини нақд пул билан таъмин-лаш чораларини кўрмган банкларнинг масъул ҳо-димлари маъмурий жавобгарлик-ка тортилди.

Ҳўқуқлари тикланди

Э.АХМЕДЖОНОВ,

Учкудук туман прокурорининг ўринбосари

Хусусан, фуқаро А.Жусипбекованинг Учкудук туман молия бўлими томони-дан касалик вақраҳи бўйича нафақа пулларини тўлаб берилмаётганини тўғрисидаги аризаси ўрганилди. Туман молия бўлими бош ҳисобчиси К.Ер-меқбаев Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2010 йил 5 февралдаги буйруғи билан тасдиқланган "Бюджет ташкилотларида ишловчи аёлларга ҳомиладор-лик ва туғиш бўйича нафақа, фуқароларнинг айрим тоифаларига уй-жой коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича имтиёзлар ўрнига қонун ҳўжжатларида назарда ту-тилган ойлик компенсация пул тўловлари ҳамда бола тутилганда бериладиган бир йўла нафақани тўлаш бўйича қаражатларни молиялаштириш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларини бузиб, аризачининг 2010 йил 29 январдаги меҳнатта лаёқатсиз-лик вақраҳига асосан ҳомиладорлик ва туғиш бўйича тўловини лозим бўлган 1 817 243 сўмлик нафақа тўловларини тўлаб бериш ҳақидаги буюртмаомани вилот бош-қармасига 8 ойга кечиктириб тақдим этганлиги аниқланди. Натижада А.Жусипбеко-ванинг нафақа пуллари тўлаб берилмаган.

Аризани ўрганиш давомида А.Жусипбековга ҳомиладорлик ва туғруқ таътили учун бериладиган нафақа пуллари тўлиқ тўланиб, унинг ҳўқуқлари тикланди.

Шунингдек, туман прокуратураси томонидан фуқаро Ш.Ҳасановнинг ДТ "Халқ бан-ки" Зарафшон шаҳар бўлимига қарашли Учкудук минибанки томонидан жамғариб боришган пенсия тўловларининг тўлаб берилмаётганини ҳақида ёзган аризаси ҳам кўриб чиқилиб, натижасига кўра унинг ҳўқуқлари тикланди. Яъни, 211 955,60 сўм миқдордаги пенсия тўловлари тўлиқ тўлаб берилиши таъминланди.

Юқоридаги қонунбузилишларга йўл қўйган туман молия бўлими ва банк мансаб-дор шахсларига нисбатан тегишли прокурор назорати ҳўжжатлари қўлланилди.

Ишловчи ногироннинг нафақаси

Мен ҳозир 52 ёшдаман. Корхонада ишлайман. Олдин 2-гурӯх ногирони эдим. 2009 йилнинг март ойидан мени 3-гурӯх ногиронлигига ўтказишди. 2-гурӯх ногиронлиги пайтида 228 000 сўм миқдорда нафақа пули олар эдим. 3-гурӯх ногиронлигига ўтказилганимдан кейин нафақа пулини 56000 сўм миқдорда олаётиман. Ушбу нафақа пули менга тўғри тўланаётими?

Тоҳиржон Юлдашев

Ишловчи пенсионер сифатида ногиронлик гуруҳининг ўзгариши билан нафақа пулининг миқдори ҳам ўзгариши табиийдир. Чунки, ногиронлик гуруҳининг ўзгариши билан нафақа миқдори ҳам "Ишловчи пенсионерларга пенсия тўлаш тўғрисида" - ги Тартибга мувофиқ тарзда ўзгаради. Мазкур Тартибга кўра:

- Иккинчи жаҳон уруши ногиронлари ва қатнашчилари (уларга тенглаштирилган шахслар)га, Иккинчи жаҳон уруши даврида фронт ортида ишлаган ёки ҳарбий мажбуриятларни бажарган шахсларга, I-II гуруҳ ногиронларига, шунингдек, Чернобыль фалокатидан жабрланган шахсларга нафақа юз фоиз миқдорда тўланади.

- қолган барча пенсионерларга тайинланган пенсиянинг эллик фоизи миқдорда тўланади.

Мактабгами ёки ишга?

Мен ўтган йили фирма ташкил қилган эдим. Бир танишимнинг онасида модалар қийинчилик юзига келганлиги учун 17 ёшли ўғлини ишга олишни сўраб қўймапти. Таниш бўлганим учун бироз ноқулай бўлиб турибди. Шунга маслаҳат берсаларингиз.

17 ёшли болани ишга қабул қилиш ноқонуний бўлмайми?

Агар мумкин бўлса, қайси қонунга амал қилиш лозим?

Алишер Сувонов

Меҳнат кодексда ишга қабул қилиш мумкин ёш белгиланган бўлиб, унга кўра, ишга қабул қилишга ўн олти ёшдан йўл қўйилади. Хусусан, кодекснинг 77-моддасида, ёшларни меҳнатга тайёрлаш учун умумтаълим мактаблари, ўрта махсус, касб-ҳунар ўқув юрталарининг ўқувчиларини уларнинг соғлиғи ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишни ўқишдан бўш вақтида бажариши учун - улар ўн беш ёшга тўлганидан кейин ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ёзма розилиги билан ишга қабул қилишга йўл қўйилади, дейилади.

Бундан ташқари, ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни ишга қабул қилишда уларнинг соғлиғи, хавфсизлиги ёки ахлоқ-одобига зиён етказиши мумкин бўлган меҳнат шaroити, ноқулай ишлар ҳусусияти албатта ҳисобга олиномоғи шарт. Қолаверса, уларнинг меҳнатидан ер ости ишларида ва бошқа шу каби ишларда фойдаланиш тақиқланади.

Агар корхонадаги иш шaroити юк кўтариш билан боғлиқ бўлса, бу борадаги нормани билиб олганингиз маъқул.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларнинг белгилаб қўйилган нормадан ортиқ оғир юк кўтаришлари ва ташишлари йўл қўйилмайди. Агар 16 ёшдан 18 ёшгача бўлган шахсларнинг иш вақтининг учдан бир қисми юкларни кўтариш ва ташиш билан боғлиқ ишлардан иборат бўлганда, улар учун юк кўтариш ва ташиш нормаларининг чегараси қуйидагича бўлиши лозим:

Кўтариш ва ташиш турлари	Юк нормасининг чегараси	
	ўғил болалар учун	кизлар учун
Қўлда	13 кг гача	7 кг гача
Бир гилдиракли аравада	39 кг гача	кизларга рўхсат этилмайди
Икки гилдиракли аравада	47 кг гача	кизларга рўхсат этилмайди
Уч ва тўрт гилдиракли аравада	67 кг гача	52 кг гача
Вагонеткаларда	405 кг гача	224 кг гача

Ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахсларнинг иш вақти фақат юкларни қўлда кўтариш ва ташиш билан боғлиқ бўлган ишлардан иборат бўлганда, улар учун юк кўтариш ва ташиш нормасининг чегараси 4,1 кг дан оғир бўлмаслиги, шунингдек, улар аравада ва вагонетка ёрдамида юк ташишлари ҳамда жалб этилмаслиги лозим.

Ўн олти ёшгача бўлган воёга етмаганлар иш вақтининг учдан бир қисми юкларни қўлда кўтариш ва ташиш билан боғлиқ ишлардан иборат бўлганда, қўлда юк кўтариш ва ташиш нормаларининг чегараси: ўғил болалар учун - 6,5 кг, киз болалар учун - 3,5 кг дан оғир бўлмаслиги лозим.

Ўн олти ёшгача бўлган воёга етмаганларнинг иш вақти фақат юкларни қўлда кўтариш ва ташиш билан боғлиқ ишлардан иборат бўлганда, улар учун юк кўтариш ва ташиш нормасининг чегараси 2 кг дан оғир бўлмаслиги лозим.

Ўн олти ёшгача бўлган воёга етмаганларга аравада ва вагонетка ёрдамида юк ташишлари рўхсат этилмайди.

ҲУРАМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзингизни қизиқтирган ҳуқуққа оид саволларингиз бўлса бизга мурожаат қилинг. Уларга тажрибали ҳуқуқшунослар жавоб беради. Саволларингизни "Huquq" газетасининг info@huquq-gazeta.uz электрон почтаси орқали юборишингиз ёки (8-371) 233-26-62 телефони орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Ярим кунлик иш

Мен бир ташкилотда етакчи мутахассис лавозимида ишлайман. Бу ерга ишга кирганимга ҳали бир йил тўлгани йўқ. Аввалги иш жойимда катта байрамлар олдидан мукофот берилар ва байрамдан бир кун олдин ярим кун ишлар эдик, холос. Бундай тартиб ҳамма жойда бир ҳилми ёки ташкилотга қараб фарқланайми? Байрам кун ишга чақиртириш қонунийми?

Рустам Қўлдошев

Байрам арафасидаги иш кунлари қонун бўйича қисқаради, лекин сиз айтганингиздек ярим кунга эмас. Амалдаги Меҳнат кодексининг 121-моддаси талабига кўра, байрам кунлари арафасида кундалик иш (смена) муддати барча ходимлар учун камида бир соатга қисқартирилади. Мазкур тартиб мулкчиликнинг барча шаклидаги корхоналар, муассасалар, ташкилотларда, шунингдек, айрим фуқаролар ихтиёрида меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаган жисмоний шахсларнинг меҳнатга оид муносабатларига нисбатан татбиқ этилади.

Навбатдаги саволингизга келадиган бўлсак, Меҳнат кодексининг талабига мувофиқ, байрам (ишланмайдиган) кунлари ишлаш ман этилади. Лекин, иш берувчининг фармойиши бўйича айрим ходимларни дам олиш кунлари ишга жалб этишга алоҳида ҳоллардагина, жа-

моа шартномасида, агар у тузилмаган бўлса, - иш берувчи томонидан касабга уюшмаси кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишиб белгиланган асослар бўйича ва тартибда йўл қўйилади.

Ишлаб чиқариш-техника шaroитлари ва бошқа шaroитларга (узлуксиз ишлайдиган корхоналар, объектларни қўриқлаш, уларнинг хавфсизлигини таъминлаш кабиларга) кўра, ишни тўхтатиб туриш мумкин бўлмаган жойларда, аҳолига хизмат кўрсатиш зарураги бўлган ишларда, шунингдек, кечиктириб бўлмайдиган таъмирлаш ва юк ортиштириш ишларида байрам (ишланмайдиган) кунлари ишлаганга йўл қўйилади. Бироқ, ходимларни улар дам оладиган кунлари ишга жалб этишда Меҳнат кодексининг 220-моддаси бешинчи қисмида ва 228, 245-моддаларида белгиланган чек-

лашларга риоя этган ҳолда амалга оширилади.

Дам олиш кунлари ва байрам кунларидаги ишлар учун камида икки ҳисса миқдоридан ҳақ тўланади. Тўланадиган ҳақнинг аниқ миқдори жамоа шартномасида, агар у тузилмаган бўлса, - иш берувчи томонидан касабга уюшмаси кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишиб белгиланади.

Байрам ёки дам олиш кунидagi иш ходимнинг хоҳишига қараб бошқа дам олиш кунини (отгул) бериш билан қопланиши мумкин. Ходимнинг илтимосига биноан, иш вақтидан ташқари бажарилган иш соатларига тенг келадиган миқдорда отгул берилиши ҳам мумкин. Байрам ёки дам олиш кунидagi иш ёхуд иш вақтидан ташқари бажарилган иш учун бошқа дам олиш кунини берилган тақдирда, бундай ишлар учун камида бир ҳисса миқдорда меҳнат ҳақи тўланади.

Фарзандликка олиш учун

Фарзанди йўқ шахс бирон-бир болани боқиб олмоқчи бўлса, бунинг учун кимга мурожаат этиш керак? Бола боқиб олувчига қандай талаблар қўйилади?

Шоҳида Сатторовва

Фарзандликка олиш болани фарзандликка олишни хоҳлаган шахсларнинг аризасига ҳамда васийлик ва ҳоийлик органларининг тавсиясига кўра туман, шаҳар ҳокими қарори билан амалга оширилади.

Фарзандликка олишни хоҳловчи шахс яшаш жойидаги халқ таълими бўлимига мурожаат этиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 152-моддасига мувофиқ, воёга етган эрак ёки аёл фуқаролар фарзандликка олувчилар бўлиши мумкин, қуйидаги шахслар бундан мустасно:

ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ёки ота-оналик ҳуқуқи чекланганлар;

қонун билан белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилганлар;

асаб касалликлари ёки нарколегия муассасаларида рўйхатда турувчилар;

фарзандликка олганлиги бекор қилинган собиқ фарзандликка олувчилар;

қасддан содир қилган жиноятлари учун илгари ҳукм қилинганлар.

Фарзандликка олувчи ва фарзандликка олинувчилар ёшидаги фарқ ўн беш ёшдан кам бўлмаслиги шарт, ўғай ота ва ўғай она томонидан фарзандликка олиш ҳоллари бундан мустаснодир.

Менга имтиёз борми?

Мен 1955 йилда тутилганман. Маълумотим ўрта-махсус. 1974 йили Хива шаҳар тиббиёт билим юртининг сан-фельшер факультетини тамомлаб, Шовот туман санитария профилактика бўлини-масига лезинструктор бўлиб ишга кирганман. 1981 йилдан туман санитария эпидемиология марказида паразитолог врач ёрдамчиси лавозимида ишлаб келмоқдаман. 2010 йилнинг 10 июлида 55 ёшга тўлдим. Шунинг учун тиббиёт ходимларига берилган имтиёздан фойдаланиб, эллик беш ёшдан пенсияга чиқиш учун туман ижтимоий таъминот бўлимига мурожаат этсам, улар сизнинг уч йиллик ойлик маошингиз етмайди дейишди. Ахир мен ўттиз олти йилдан ортиқ вақт ишлаган бўлсам, менга имтиёз берилмайми?

Озод Бобожионов

"Фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида" ги Қонуннинг 12-моддасида белгиланган тартибга мувофиқ, охириги йил жойидан қатъи назар, шифокорлар ва бошқа тиббий ходимлар-махсус иш стажини қишлоқ жойда камида 25 йил ва шаҳарларда камида 30 йил бўлган тақдирда умумий белгиланган ёш 5 йилга қисқартирилган ҳолда пенсия олиш ҳуқуқига эга бўли-дилар. Бинобарин, сизнинг иш стажингиз мазкур талаб-га мос келар экан, имтиёз-

дан тўла фойдаланишингиз мумкин.

Меҳнат дафтарчаси, шунингдек, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси бўлимлари томонидан бе-рилган суғурта бадаллари тўланганлигини тасдиқловчи маълумотномалар иш стажини тасдиқловчи асосий ҳуж-жатлар ҳисобланади.

Меҳнат дафтарчасида ходимларнинг айрим тоифа-лари учун белгиланган им-тиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини белгилловчи омиллар тўғрисида тўлиқ

маълумотлар бўлмаган ҳол-ларда, махсус стажни тас-диқлаш учун корхоналар ёки ташкилотларнинг аниқ-лаштирувчи маълумотнома-лари қабул қилинади.

Агар меҳнат стажини аниқлаштириш учун қўшим-ча ҳужжат талаб қилинса, бу ҳолат Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 11 майдаги 249-қарори билан тасдиқланган "Пенсия та-йинлаш учун меҳнат стажи-ни тасдиқлаш тартиби тўғри-сида" ги Низом асосида ҳал этилади.

Саволларга ҳуқуқшунос
Дониёр ХАЛИЛОВ
жавоб берди

Протест

қаноатлантирилди

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 44-моддасига мувофиқ, ҳар бир шахсга ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдорлар ва жамоат бирлашмаларининг гайриқонуний ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатланган. Мазкур ҳуқуқий нормада судга шикоят қилиш ҳуқуқига эга шахслар сифатида ҳар қандай фуқаро, шунингдек, ўз вакили орқали судга мурожаат қилувчи корхона, ташкилот, муассаса ва бошқа юридик шахслар назарда тутилган.

Шунингдек, ҳар қандай манфаатдор шахс ҳуқуқ ёки қонуний манфаати бузилганлиги тўғрисидаги фактни исботлай олиш ёки олмаслигидан қатъи назар, судга мурожаат қилиш ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин эмас.

Шу маънода, фуқаролик ишлари бўйича Қарши туманлараро судига даъво аризаси билан мурожаат қилувчи фуқаро С.Қурбонованинг тутган йўлини ҳам тушуниш мумкин. Даъвогар ўз аризасида жавобгар турмуш ўртоғи Ж.Шаймардонов жиноят ишлари бўйича Қашқадарё вилоят судининг 2007 йил 7 декабрдаги ҳукми билан, ЖКнинг 25-273-моддаси 5-қисми ва 28, 246-моддаси 2-қисмлари билан айбли деб топилиб, 16 йил 6 ой муддатга озодликдан маҳрум этилган ва унинг бошқарувидаги, Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи М.Зияеванинг номига расмийлаштирилган "Нексия" русумли автомашина жиноят қуроли деб топилиб, давлат фойдасига мусодара қилинганлигини, аслида эса автомашина эр-хотиннинг биргаликдаги умумий мулк эканлигини баён қилиб, автомашинадан ўзига тегишли улушни рўйхатдан чиқариб, турмуш ўртоғининг улушини ҳам имтиёзли сотиб олиш ҳуқуқи таъминланишини сўраган.

Суднинг 2008 йил 24 мартдаги ҳал қилув қарори билан С.Қурбоновнинг даъво аризаси қисман қаноатлантирилиб, жавобгар Ж.Шаймардоновнинг жиноят иши бўйича рўйхатга олинган, 2006 йилда ишлаб чиқарилган "Нексия" русумли автомашинани мусодара қилишдан тушган маблағнинг 50 фоиз қиймати рўйхатдан чиқарилиб, ушбу сумма Қарши шаҳар молия бўлими орқали Ўзбекистон Республикаси бюджетидан С.Қурбоновнинг фойдасига ундириш белгиланган.

Бир томондан олганда, ҳамма иш рисоладегидек кўринадиган. Даъвогар судга мурожаат қилди ва унинг даъвоси маълум даражада қаноатлантирилди. Аммо масаланинг иккинчи жиҳати ҳам борки, бунда суд даъво аризасини кўриб чиқишда айрим жиҳатларни инобатга олмаган.

Аввало, суд ишнинг ҳақиқий ҳолатини, тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини ҳар томонлама ҳолисона аниқлаш чораларини кўрмасдан, ФКнинг 15 ва 57-моддалари талабларини тўлиқ бажармаган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 1993 йил 16 апрелдаги "Судлар томонидан мулкни рўйхат (арест)дан чиқариш ҳақидаги ишларни кўришда қонунчиликнинг қўлланилиши тўғрисида"ги 13-сонли қарорининг 9-банди талабига кўра, қайд этилган ишлар бўйича даъво аризасида мулкни рўйхатга олиш тўғрисидаги далолатноманинг, ҳукмининг ҳал қилув қарорининг бажарилишини таъминлаш

мақсадида рўйхатга олинган бошқа қарорнинг нусхаси ва даъво талабларини тасдиқловчи ҳужжатлар (ҳадя, олиш-сотиш шартномалари, васиятнома, чеклар, шахсий ҳисоб ва бошқалар) илова қилинган бўлиши лозим деб кўрсатилган.

ФКнинг 134-моддасида бир шахс (ишонч билдирувчи) томонидан иккинчи шахсга (ишончли вакилга) унчи шахслар олдидан вакиллик қилиш учун берилган ёзма ваколат ишончнома ҳисобланади. Ишончли вакил ўзига ишончнома билан берилган ваколатлар доирасида иш олиб боради.

Суд ишни кўришда ушбу қонун нормаларига амал қилмаган, яъни "Нексия" русумли автомашина даъвогар С.Қурбонова билан жавобгар Ж.Шаймардоновнинг никоҳлари давомида орттирилган биргаликдаги умумий мулкларига эмас, балки 2006 йил 4 апрелда Тошкент шаҳар Сергели ТРНБ томонидан транспорт воситасини қайд этиш гувоҳномасига асосан М.Зияевага ҳусусий мулк сифатида тегишли эканлигига, М.Зияева томонидан ушбу автомашинани бошқариш ва сотиш ҳуқуқи билан 2007 йил 29 январда Ж.Шаймардановга берилган ишончнома эса автомашинага нисбатан мулкка эгаллик ҳуқуқини вужудга келтирувчи ҳужжат эмаслигига, бундай ҳолатда даъвогар С.Қурбонова "Нексия" русумли автомашинани рўйхат (арест)дан чиқариш ҳақидаги даъво аризаси билан судга мурожаат қилиш ваколатига эга бўлмаганлигига етарлича ҳуқуқий баҳо бермаган.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 1996 йил 27 февралдаги "Контрабанда ва божхона қонунларини бузиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида"ги 2-сонли қарорининг 6-бандига мувофиқ, контрабанда ашёлари (курол-яроғ, гиёҳвандлик воситалари ва бошқалар), шунингдек, ҳусусий мулк ҳуқуқи бўйича айбдорга тегишли бўлган контрабанда ашёларини ташиш воситалари ҳам жиноят қуроли сифатида мусодара қилиниши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Миллий ҳавфсизлик хизмати ва давлат божхона кўмиталарининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 11 июлдаги "Ўзбекистон Республикаси ҳудудига истеъмол товарларини олиб келинишни тартибга солиш тўғрисида"ги 3159-сонли Фармониغا қўшимча киритиш тўғрисидаги 2002 йил 6 ноябрдаги Фармони аниқ бажарилишини таъминлаш мақсадида суриштирув ва тергов органлари ҳамда судлар учун қўшма кўрсатма қабул қилинган.

Ушбу кўрсатманинг 7-хатбошида божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш ҳолларида фойдаланилганлиги учун давлат эгалигига ўтказилган транспорт воситалари жиноий жавобгарликка тортилган шахсларга тегишли бўлмаган тақдирда (юридик шахсларга тегишли ёки ишончномалар орқали бошқарилган воситалар), уларнинг қиймати қоплаш масаласи фуқаролик тартибда даъво қўзғатиш йўли билан ҳал этилади. Бунда транспорт воситаси эгасининг мулкий даъвоси фақатгина божхона қоидасини бузган шахсларга қаратилиши мумкинлигини тушунириш белгиланган.

Аммо суд томонидан раҳбарий кўрсатма талабларига риоя қилинмаган.

Яъни, суднинг ҳукмига кўра, 100 дона целлофан ўрамлардаги 195 кг, "опий" гиёҳвандлик во-

Ботир НОРОВ,
Бош прокуратура бўлим бошлиғи

ситасини қонунга ҳилоф равишда сотиш жиноятининг қуроли деб топилган ва давлат фойдасига мусодара қилинган "Нексия" автомашинасини сотишдан тушган маблағнинг 50 фоиз қиймати рўйхатдан чиқаришда мулкий даъво фақат жиноят содир этган Ж.Шаймардоновга қаратилиши мумкин бўлса-да, фуқаролик суди мулкий даъвоини ундиришни Республика бюджетига қаратиш ҳақида ҳал қилув қарори чиқарган. Бу билан эса, моддий ва процессуал қонунчилик нормаларини қўлланишда ҳатоликка йўл қўйилган. Шунингдек, ФКнинг 312-моддаси 1, 2, 3 ва 4-бандларида суд томонидан иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўлиқ аниқланмаганлиги, суд аниқланган деб ҳисоблаган, иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатларнинг исботланмаганлиги, суд қарорига баён қилинган ҳулосалар иш ҳолатларига мувофиқ келмаслиги, процессуал ҳуқуқ нормаларининг бузилганлиги суд қарорини бекор қилиш учун асос бўлишлиги кўрсатилган бўлиб, суд томонидан ушбу талаблар ҳам тўлиқ бажарилмаган.

Айнан шундай ҳолатни даъвогар О.Эшонкулованинг даъво аризаси билан боғлиқ ишда ҳам қўзғатиш мумкин. Бу сафар ҳам айнан Қарши туманлараро судига даъво аризаси билан мурожаат этилган бўлиб, О.Эшонкулова жавобгар бўлиши турмуш ўртоғи Ч.Эшонкулов билан бирга яшаган даврда "Камаз-53212" русумли юк автомашинани сотиб олганликларини, эри жиноят ишлари бўйича Қашқадарё вилоят судининг 2007 йил 7 декабрдаги ҳукми билан, ЖКнинг 25-273 моддаси 5-қисми билан айбли деб топилиб, 15 йил 6 ой муддатга озодликдан маҳрум этилганлигини, Ч.Эшонкуловнинг бошқарувидаги "Камаз-53212" автомашинаси жиноят қуроли дея топилиб, давлат фойдасига мусодара қилинганлиги, аслида машина эр-хотиннинг умумий мулк эканлигини баён қилиб, автомашинадан ўзига тегишли бўлган улушни чиқаришни ҳамда турмуш ўртоғининг улушини ҳам имтиёзли сотиб олишни сўраган.

Буни қараганда, суд ўзининг 2008 йил 24 мартдаги ҳал қилув қарори билан О.Эшонкулованинг даъво аризасини қисман қаноатлантириб, жавобгар Ч.Эшонкуловнинг жиноят иши бўйича рўйхатга олинган, 2003 йилда ишлаб чиқарилган "Камаз-53212" русумли автомашинани мусодара қилишдан тушган маблағнинг 50 фоиз қиймати рўйхатдан чиқарилиб, ушбу сумма Қарши шаҳар молия бўлими орқали Ўзбекистон Республикаси бюджетидан О.Эшонкулованинг фойдасига ундириши белгиланган.

Суд ушбу ҳолатда ҳам юқорида кўрсатилгандек, қатор қонунчилик нормаларини нотўғри қўллаб, ҳатоликка йўл қўйган. Чунончи, ишни кўришда Олий суд Пленумининг раҳбарий кўрсатмаларига амал қилмай, "Камаз-53212" автомашинаси жавобгар Ч.Эшонкуловга тегишли эканлигини тасдиқловчи ҳужжатларни талаб қилиб олмаган ва фуқаролик ишига қўшмаган.

Қашқадарё вилоят прокуратурининг таҳдидномасига асосан Бош прокуратура томонидан мазкур фуқаролик ишларига назорат тартибда протест киритилди. Протест Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан тўлиқ қаноатлантирилди.

Келажак
учун сармоя

Жаҳонгир ПАНАЕВ,
Янгиарик туман ҳокимлиги ҳузуридаги
Вояга етмаганлар ишлари бўйича
комиссия масъул котиби

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки кўнларинан ёш авлод таълим-тарбияси, уларни муносиб келажак ворислари қилиб тарбиялаш борасида кенг қўламада ишлар амалга ошириб келинмоқда. Жорий йил Президентимиз томонидан "Баркамол авлод йили" деб эълон қилиниб, махсус давлат дастури ижроси таъминланиб келинаётгани ана шундай эътиборнинг ёрқин намунаси бўлган.

Янгиарик туманида ҳам вояга етмаганларнинг ихтимойий ҳимояси, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга ошириб келинмоқда. Аҳолисининг қирқ фоизга яқинини вояга етмаганлар ташкил этидиган туманимизда 6 та касб-ҳунар таълим даргоҳи, 40 та мактаб ҳамда 25 та мактабгача таълим муассасалари фаолият кўрсатиб келмоқда.

"Баркамол авлод йили" Давлат дастурининг ижросини таъминлаш бўйича туман ҳокимиятининг тегишли қарори қабул қилиниб, шу асосда махсус комиссия фаолият олиб бормоқда. Ихтимойий ҳимояга муҳтож, иш топишда қийналаётган ва меҳнат бозоридан тенг шaroитларда рақобатлашишга қодир бўлмаган шахсларни ишга жойлаштириш, шунингдек, туман ҳокимлиги, прокуратураси ҳамда бандликка кўмаклашувчи марказ билан ҳамкорликда коллеж битирувчиларини иш билан таъминлаш мақсадида жорий йилнинг ўтган даврида 5 маротаба меҳнат ярмаркалари ўтказилди. Бўш иш ўринларига 378 нафар коллеж битирувчилари ишга жойлаштирилди.

Шунингдек, туман ҳокимлигида касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш бўйича махсус ишчи гуруҳ тuzилиб, марказ ҳамда таълим муассасалари раҳбарлари билан бўш иш ўринлари мавжуд бўлган ва янги иш ўринлари ташкил этилган корхона-ташкilotлар раҳбарлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи маълумотлар базаси яратилди. Янги иш ўринларини ташкил қилиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурига асосан бу йил 3161 та иш ўринлари яратиш белгиланган. Ўтган даврда режа 102,3 фоизга уудаланди.

Ешларни билимли, етук қилиб тарбиялаш, иқтидорларини намоён этишлари учун кенг имконият яратиб бериш мақсадида дарсларга қатнашишига, бўш вақтларини мазмунли ташкил этишга, турли тўғарақларга ҳамда спорт машғулотларига жалб қилишига алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бу борада ҳуқуқ ва ўлаштиришда муаммолар мавжуд бўлган болалар билан таълим-тарбия ишлари ўтказилиши алоҳида назоратга олинган. Ўқувчилар ўртада психологик тестлар, сўров ва сўхбатлар ўтказилиб, ҳар бирининг қизиқиш ҳамда лаёқатига кўра касб-ҳунарга йўналтириш хоналари, 35 та психологик хизмат хонаси ва 20 та тиббий хизмат хоналари талаб даражасида жиҳозланди.

Тумандаги касб-ҳунар муассасаларида шартнома асосида ташкил этилган тайёрлов йўналишлари ҳақидаги ахборотлар барча мактабларга етказилган. Бундан ташқари, умумтаълим мактаблари билан касб-ҳунар коллежлари ўртасида ҳамкорликда очик эшиклар кўни тadbирлари ўтказилиб, таълим даргоҳларида ўқиш ва ҳунар ўрганиш учун яратилган шарт-шaroит, моддий-техника базаси намоиш этиб келинмоқда. Бу умумтаълим мактаби битирувчиларининг эркин касб танлашлари учун катта қўлайлик яратмоқда.

Вояга етмаганлар ишлари бўйича туман комиссияси томонидан вояга етмаганлар орасида назоратсизлик ва қаровсизликнинг олдини олиш, уларни гиёҳвандлик, алоқсизлик ҳамда бошқа зарарли иллатлардан ҳимоя қилиш борасида таълим муассасаларида доимий равишда тарғибот тadbирлари ўтказиб келинмоқда. Бу каби профилактика ва тарғибот тadbирлари самараси сифатида туманимизда жорий йилнинг ўтган даврида вояга етмаганлар томонидан жиноятлар содир этилмади. Шунингдек, вояга етмаганлар ўртасида ўз жонига суиқасд қилиш ҳолатлари қузатилмади.

Туманимизда Ўзбекистон Республикасининг "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида"ги Қонуни ижроси юзасидан назорат фаолияти амалга оширилмоқда. Асосий эътибор вояга етмаганлар томонидан ҳуқуқбузарликларга ёки бошқа гайриихтимойий хатти-ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш, уларга имкон берадиган сабаблар ва шарт-шaroитларни аниқлаш, бартараф этиш масалаларига қаратилган.

Ёшлар миллат ва юрт келажаги

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Шунингдек, Нукус шаҳар прокуратураси томонидан Нукус шаҳри Қорақалпоғистон кўчаси 6-уйда яшовчи фуқаро С. спиртли ичимликлар ичишга ружу қўйиб, оналик вазифасини бажармаганлиги боис, уни 1997 йилда туғилган воёга етмаган фарзанди С.га бўлган оналик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисида Нукус туманлараро фуқаролик ишлари бўйича судига даъво ариза киритилиб, тўлиқ қаноатлантирилди. Бу каби мисолларни яна келтириш мумкин.

Хозирги кунда прокуратура органлари томонидан асосий эътибор ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган ва кўп фарзандли оилаларнинг болаларига ўз вақтида ёрдам берилишига қаратилиб, болаларнинг соғлиги ва маънавий камол топишига зарар етказадиган, зўравонлик, гийҳвандлик, беҳаё турмуш тарзини тарғиб қиладиган маълумотларни тарқатишнинг олдини олиш бўйича қатор чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда.

Қорақалпоғистон Республикаси прокуратурасининг та-

шаббуси билан Хўжайли туманида жойлашган 180 нафар тарбияланувчи болаларга мўлжалланган замонавий типдаги, барча қулайликларга эга 1-сонли Меҳрибонлик уйи, Нукус шаҳрида жойлашган 108 та тарбияланувчига мўлжалланган замонавий санатория типдаги 6-сонли "Булбул" мактабгача таълим бериш муассасаси, Беруний туманида жойлашган 140 та тарбияланувчи болаларга мўлжалланган, барча қулайликларга эга 18-сонли мактабгача таълим бериш муассасаси ва Тўртқўл туманида жойлашган замонавий типдаги, барча қулайликларга эга болалар ижодиёт маркази таъмирдан чиқарилди. Шунингдек, жорий "Баркамол авлод йили"да Мўйноқ туманида жойлашган 140 нафар тарбияланувчига мўлжалланган, замонавий санатория типдаги 4-сонли ҳамда Чимбой туманида жойлашган 140 нафар тарбияланувчига мўлжалланган, барча қулайликларга эга 8-сонли мактабгача таълим бериш муассасалари қайта таъмирланди. Шунинг билан бирга, Хўжайли туманида жойлашган Республика 1-сонли Меҳрибонлик уйининг битирувчилари Қ.Наурўзбаев,

Зулпикар ЕРЕЖЕПОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси
прокурорининг ёрдамчиси

Д.Жузбаев, Н.Ўринбаеваларнинг Бердақ номидаги Қорақалпоқ Давлат Университетида ўқишга кириб, талаба бўлганликлари, ушбу Меҳрибонлик уйининг яна 9 нафар битирувчиси эса Нукус шаҳридаги 22-кичи туманда жойлашган тураржойлар билан таъминланиши ва касб-ҳунар билим юртлари битирувчиларининг ўзлари эгаллаган соҳалар бўйича бўш ва янгидан очилган иш ўринларига жойлаштирилиши ҳам эътиборга моликдир.

Мамлакатимизда воёга етмаганларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, етук ва комил ёшларни тарбиялаш ҳар биримизнинг нафақат ота-оналик, балки энг аввало, фуқаролик ва инсонийлик бурчимиз саналмоғи даркор. Ёшларимизнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларнинг ҳуқуқий маданиятини шакллантириш, ўз ҳуқуқ ва бурчларини теран англайдиган инсонлар қилиб тарбиялаш ҳаммаимизнинг бosh вазифамиз бўлиб қолаверади.

«Энди менинг компьютерим бор»

дейди Избоскан туманида бўлиб ўтган «Меҳрим сенга, болажон!» тадбирида қатнашган Гулсанам Абдумаликова.

Ойбек КАРИМОВ,
Андижон вилоят прокурорининг ёрдамчиси

Тадбир аввалида туман ҳудудидаги уйда ўқитиладиган но-гирон фарзандлари бор оилаларнинг бештасига моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳомийлар томонидан қорамол берилди. 46-мактабнинг 5-синф ўқувчиси Б.Абдуманнопов, 3-мактабнинг 5-синф ўқувчиси М.Ортиқова, 14-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Ҳ.Абдуманнопов, 35-мактабнинг 8-синф ўқувчиси А.Рашидов, 10-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Г.Аҳмадалиева, 12-мактабнинг 8-синф ўқувчиси Г.Йўлдошева, 16-мактабнинг 4-синф ўқувчиси Г.Йўлдошева, 27-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Ҳ.Хайитов, 15-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Г.Абдумаликова ва 43-мактабнинг 2-синф ўқувчиси М.Миркомилловларга эса компьютер совға қилинди.

— Оилада уч фарзандмиз. "Баркамол авлод

йили"да опам Гулшаной Наманган Давлат университети талабаси бўлди. Гулжаҳон опам эса тиббиёт коллежиди ўқийди. Мен оиламнинг кенжасиман. Расм чизишга қизиқаман. Энди имкониятлардан унумли фойдаланаман, — деди Гулсанам Абдумаликова.

Пойтуғ шаҳридаги "Ёшлар" кафесига туман ҳудудида истикомат қилувчи ногирон болалар ва уларнинг ота-оналари таширф буюришди. Дастурхон атрофида жам бўлган болажонлар Андижон шаҳридаги "Лола" қўғирчоқ театри актёрларининг чиқишларини мароқ билан томоша қилдилар. Тадбир сўнггида болаларга совғалар улашилди.

Муҳим масалалардан бири

Лола ШОМУРАТОВА,
Тошкент шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қамровли ислохотларнинг марказида энг аввало, ёш авлоднинг ҳам jisмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом қилиб ўстириш, уларнинг бахту саодати, фаровон келажагини кўриш, дунёда ҳеч кимдан кам бўлмайдиган авлодни тарбиялаш орзуси турибди.

Маълумки, ҳар қандай ислохотнинг сифати ва самараси кўп жиҳатдан бу борада жамоатчилик фикрининг қай даражада шаклланганига боғлиқ. Бу жараёнда оммавий ахборот воситалари алоҳида ўрин тутди.

Ислохотларнинг муваффақияти ҳамда фуқаролик жамиятини шакллантириш билан боғлиқ мақсад ва вазифаларнинг самарали амалга ошиши кўп жиҳатдан аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасига боғлиқлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Бинобарин, қабул қилинаётган қонунлар, фармонлар, ҳукумат қарорларини фуқароларга етказиш, халқимизнинг иқтисодиёт, сиёсат ва давлат қурилиши соҳаларида олиб борилаётган ислохотларнинг моҳиятини теран тушуниб етишларига ҳамда жамиятда қонун нормаларини ҳурмат қилиш ва унга қатъий риоя қилишни таъминлашга эришиш, ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишнинг асосий шарти ҳисобланади.

Оммавий ахборот воситаларининг давлат ҳокимияти ва жамият ўртасидаги кўприк мақомида фаолият юритиши фуқаролик жамиятини шакллантиришда муҳим омилларидан бирidir. Президентимизнинг "Баркамол авлод йили" Давлат дастури тўғрисида"ги Қарорининг 5 банди ҳам республикадаги матбуот ва ахборот агентликлари, телерадиокмпания, оммавий ахборот воситаларига "Баркамол авлод йили" Давлат дастурининг мақсад ва вазифаларини жамоатчилик, айниқса, ёшлар орасида кенг тушунтириш ишларини ташкил этиш, Дастурда назарда тутилган тадбирларни бажаришга тармок ва маҳаллий бошқарув органлари, жамоат ва нодавлат тузилмаларининг ҳиссасини мунтазам ёритиб бориш вазифаси юклатилган.

Шу маънода, "Баркамол авлод йили" Давлат дастури доирасидаги тадбирлар Республикаимиз ОАВда кенг ёритиб келинмоқда. Умуман олганда, оммавий ахборот воситалари томонидан "Баркамол авлод йили" Давлат дастури доирасида амалга оширилаётган ишларни таҳлил этадиган бўлсак, қуйидагиларни айтиб ўтиш мумкин:

Юқорида номи зикр этилган Давлат дастурининг мақсад ва вазифаларини кенг тушунтириш, Дастурда назарда тутилган тадбирларнинг бажарилиши борасида турли чиқишлар қилинмоқда. Расмий матбуот нашрларида "Баркамол авлод йили" Давлат дастури доирасида қабул қилинаётган қонунчилик ҳужжатлари мунтазам чоп этиб келинаёпти. Шунингдек, мажмур тадбирлар, амалга оширилаётган ишлар юзасидан мутасадди идоралар томонидан ҳам турли тарғибот чиқишлари қилиб келинмоқда.

Тошкент шаҳар прокуратураси органлари ходимлари томонидан ўтган 11 ой давомида ушбу йўналишда 369 тарғибот тадбирлари ўтказилиб, ОАВда 87 марта, шу жумладан, матбуотда 9, радиода 34, телевидениеда 44 марта чиқишлар қилинган.

ОАВ орқали "Баркамол авлод йили" Давлат дастури доирасида қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг ҳамда қораларнинг жойлардаги ижросини кенг ёритиб бориш, жамоатчиликнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, амалга оширилаётган ислохотларнинг аҳамиятини тушунтиришда муҳим аҳамият касб этади.

Ҳуқуқ ва эркинликлар кафолати

Шухратжон ҲИНОВ,
Музаббот туман прокурори

Конституция инсон манфаатларини ҳимоя қилувчи мустақам таянч бўлиб, у фуқароларимизнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя этишда асосий мезон ҳисобланади. Яъни, Конституция фуқароларнинг Бош ҳимоячиси. Унда инсон улуг мақомга эга. Шу боис Президентимиз "Инсон Она, Ватан деган каломлар каби муқаддасдир. Бу муқаддаслиқни, инсон эркинини дахлсизлигини мустақам қонунларимиз ҳимоя қилиш керак" деган эди. Конституциямиз ва унинг асосида қабул қилинган қонунлар ҳам ана шу эзгу мақсадга йўналирилган. Чунки, Юртбошимизнинг ибораси билан айтганда: "Аслида инсон бахт учун, дунё неъматларидан баҳраманд бўлиш учун туғилади".

Конституцияда давлатимизнинг демократик моҳиятидан келиб чиққан ҳолда инсоннинг асосий ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳуқуқий кафолатлаб қўйилган.

Конституциянинг 43-моддасида "Давлат фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустақамланган ҳуқуқларини ва эркинликларини таъминлайди" деб белгиланган.

2001 йил 29 августда янги таҳрирдаги Ўзбекистон Рес-

публикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонуни демократик жараёнларни ўз ичига қамраб олди ва прокурор назорати фаолиятидан фуқароларнинг қонунга риоя этилиши устидан назорат функцияси чиқариб ташлаиб, "қораловчи идора" деган тушунчага барҳам берилди.

Эндиликда фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш прокурорларнинг асосий вазифаларидан бирига айланди.

Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг муносабатлари тўғрисида"ги Қонунда фуқароларнинг давлат органларига, жамоат бирлашмаларига мулкчилик шаклидан қатъи назар қорхоналар, муассасалар ва ташкилотларга муножаат қилиш ҳуқуқини ифода этувчи асосий қоидалар, шунингдек, фуқароларнинг муножаатларини кўриб чиқиш тартиби ва мuddатлари белгиланган.

Ушбу конституциявий ҳуқуқларнинг таъминлиниши ҳам прокуратура органларининг асосий устувор йўналишларидан ҳисобланади.

Шу маънода, туман прокуратурасида фуқароларнинг ариза, шикоятларини кўриб чиқишда уларнинг манфаатла-

рини ҳимоя қилиш, бузилган ҳуқуқларини тиклаш, жамият ва давлатга етказилган зарарларни қоплаш чораларини кўриш асосий вазифалардан бирига айланган.

Масалан, Фуқаро Н.Умиров ва бошқаларнинг "Эркин Термиз" кўп тармоқли хусусий қурилиш қорхонасида иш ҳақлари ўз вақтида берилмаётганлиги тўғрисидаги аризаси бўйича ўтказилган текширишда аниқланишича, қорхонадаги иқтисодий аҳволнинг оғирлиги сабабли ҳақиқатдан ҳам 2010 йилнинг 1 ноябрь ҳолатига 25 нафар ишчига 7 млн. 73 минг сўм иш ҳақлари ўз вақтида тўланмаган.

Текшириш жараёнида ушбу фуқароларнинг кечиктирилган иш ҳақлари тўлов варақаси орқали тўлиқ тўлаб берилиб, қонуний манфаатларининг ҳимоя қилинишига эришилди.

Иш ҳақларининг ўз вақтида тўлиниши таъминламаган қорхона бошлиғи Э.Холматовга нисбатан Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 49-моддаси билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб, ижросини таъминлаш учун туман бандликка қўмақлашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказига юборилди.

Банкдан ташқари «айланма»

Жамшид АҲМЕДОВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Нақд пул тушумларини банк муассасасига топширмасанг, савдо, умумий оватланиш ва хизмат кўрсатиш шохобчаларида назорат-касса машиналарини ишлатмасанг, товарсиз пуллари нақлаштириш иқтисодийтиминг ривожига тўсиқ бўлаётган муаммоларданлар.

Пул муомаласини такомиллаштириш, нақд пул маблағларини банк муассасасига жалб қилиш ва унга бўлган эҳтиёжни қондириш борасидаги қонуний ижроси ҳамда банклар томонидан аҳолини нақд пул билан таъминлаш юзасидан Марказий банкнинг вилоят Бош бошқармасидан олинган маълумотлар Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛК Департаментининг вилоят бошқармаси билан ҳамкорликда доимий равишда таҳлил қилиб боришмоқда.

Нақд пул айланишининг белгиланган тартиби бузилишининг олдини олиш мақсадида жойларда ўтказилган тадбирларда айрим кўринишдаги қонунбузарликлар аниқланиб, тегишли прокурорлик назорати ҳужжатлари қўлланилди. Жумладан, Жондор туман прокуратураси томонидан тумандаги "Бехуд Вахоб" маъсулияти чекланган жамиятида ўтказилган текширишда жамият раҳбари В.Бехудов 2010 йилнинг апрель-октябрь ойлари мобайнида пишиқ гишт маҳсулотларини ишлаб чиқариб, уни сотишдан тушган 34 миллион сўм нақд пул маблағини банк муассасасига топширмагани аниқланган.

Пешкулик хусусий тадбиркор А.Ашуров эса 2009-2010 йилнинг ўтган даврида Россия Федерациясининг Екатеринбург шаҳридан республикамиз ҳудудига жами 303 миллион 572,1 минг сўмлик ёғоч маҳсулотларини импорт қилиб, уларни сотишдан тушган 146 миллион 864,2 минг сўм нақд савдо пуллари назорат-касса машинасида ўтказмагани ва банк муассасасига топширмагани маълум бўлди.

Олот туман ҳокимлигидан яқка тартибдаги тадбиркор

сифатида рўйхатдан ўтиб, фаолият юритаётган М.Эшонкулов жорий йилда 133 миллион 950,2 минг сўмлик турли хилдаги ноозиқ-овқат маҳсулотларини экспорт қилган. Савдодан тушган нақд пуллари эса на назорат-касса машинасида ўтказган ва на банк муассасасига топширган.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг Бозорлар фаолиятини назорат қилиш Бош бошқармаси вилоят бўлими томонидан Бухоро шаҳридаги "Дилқушо" деҳқон бозорида фаолият олиб бораётган яқка тартибдаги тадбиркор А.Ходжаевнинг фаолияти ўрганилганда, у ун маҳсулотларини сотишдан тушган 31 миллион 883,3 минг сўм нақд пуллари худди шу тарзда "айлантиргани" аниқланган.

Кайд этилган барча ҳолатлар юзасидан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят ишлари кўзгатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан мазкур йўналишда олиб бориладиган текширишлар натижасига кўра, 4 та ноқонуний қарорни бекор қилиш ҳақида протест келтирилди. Прокрутор тақдимномаси ва қарорларига асосан 31 нафар шахс маъмурий ҳамда 64 нафар шахс иттизоий жавобгарликка тортлиб, кўпол қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 11 та жиноят иши кўзгатилиди.

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг доимий диққат марказида бўлиб келмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Банкларда депозит ҳисоб варақаларидан нақд пул тўловларини узлуқсиз таъминлаш қасдлари тўғрисида"ги 2010 йил 5 августдаги 147-сонли Қарори ижросини таъминлаш мақсадида миқозларнинг банкдаги ҳисоб рақамларидан пул маблағларини ўз вақтида олишларида қонуний ҳуқуқларига риоя этилиши, ижро иттизоми ҳамда фуқаролар муножаатларининг ҳал қилиниши аҳволи "Агробанк" ОАТБ вилоят бошқармаси тизимида ўрганиб чиқилди.

Қонунбузилишига йўл қўйилмаслиги лозим

Равшан ИБРАГИМОВ,
Навоий вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Вилоят ҳудудида "Агробанк" ОАТБ вилоят бошқармасининг 8 та филиал мавжуд. Жорий йилнинг 1 август ҳолатида уларда яъни, шаҳар ҳудудий филиалида 841 та, Қонимех филиалида 688 та, Қармана филиалида 1055 та, Қизилтепа филиалида 1606 та, Нурота филиалида 1121 та, Томди филиалида 339 та, Кескентерак филиалида 1019 та, Янгиробот филиалида 2212 та миқозга хизмат кўрсатилган. Банк муассасасининг филиаллари асосан қишлоқ ҳўжалиги қорхоналарида хизмат кўрсатади.

Юқоридаги қарорнинг тўлиқ матни ва банк муассасасининг барча филиаллари раҳбарларининг жавобгарлиги, миқозлар ҳуқуқлари, қарор талаблари бузилган тақдирда зудлик билан ишонч телефонлари орқали тижорат банкларининг юқори ташкилотларига, Марказий банк муассасасига хабар берилиши юзасидан банк муассасасининг барча филиаллари биносида, валюта айирбошлаш шохобчаларида, ҳар бир ҳўжалик юритувчи субъектларнинг касса бўлимидаги кўрнарли жойларда пешлавлалар осиб қўйилган.

Банк муассасаси бошқармаси ва филиалларида ишонч телефонларидан келиб тушган шикоятларни кўриб чиқиш ва ўз вақтида бартараф этиш мақсадида ишчи гуруҳи ташкил этилган. Гуруҳ доимий равишда фаолият кўрсатиб боришмоқда. Қарор талабларидан келиб чиқиб, ҳар ой якуни бўйича ишчи гуруҳи йиғилишлари ўтказилиб, нақд пулга бўлган талабни қондириш чора-тадбирлари белгилаб олинган.

Бироқ маълум ишлар амалга оширилиши билан бирга қатор қонунбузилиш ҳолатларига ҳам йўл қўйилган.

Банк муассасаси филиалларида қорхона ва ташкилотларни нақд пул билан таъминлашда юқорида қайд этилган қарор талаблари бузилган ҳолда 95 кунга қадар, яъни 3 ойдан ортиқ мuddатда нақд пул билан таъминлаш ҳолатларига йўл қўйилган.

Масалан, Нурота туман газначилик бўлимининг туман халқ таълими бўлимига қарашли мактабни нақд пул билан таъминлаш ҳақидаги тегишли тўлов чеки 2010 йил 21 январда банк муассасасига тақдим этилган. Банк муассасаси эса нақд пул билан таъминлашни 3 ойдан ортиқ вақт ўтгандан кейин амалга ошириш натижасида, қарор талаблари бузилган.

Худди шундай қонунбузилиш ҳолатларига Хатирчи, Қонимех, Қизилтепа, Навбахор туманлари ва Навоий шаҳар филиалларида ҳам йўл қўйилган. Бир қатор қорхона ва ташкилотлар, бюджет ташкилотларини нақд пул билан таъминлашнинг кечиктириб келинганлиги ачинарлидир.

Қарор талабларига кўра, ҳар бир тижорат банки муассасасида нақд пулга бўлган эҳтиёжни қондириш мақсадида нақд пул захираси бўлиши лозим. Аммо захира нақд пул билан доимий равишда тўлдирилиб боришига эришилмаган.

Масалан, вилоят марказий банки томонидан "Агробанк" ОАТБ вилоят бошқармаси тизимида 2010 йил 1 август ҳолатига минимал нақд пул лимити 624 млн. сўм қилиб белгиланган бўлса-да, шу вақт оралиғида бу кўрсаткич атиги 242 млн. сўмга ёки 38,7 фоизга бажарилган, ҳолос.

Қармана туман филиалида ишчи гуруҳи таркиби 2005 йилда тузилган бўлиб, шундан сўнг янгиланмасдан ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ишчи гуруҳининг ҳар ой якуни бўйича йиғилишлари ўтказиб борилмаган.

Навбахор туман Кескентерак филиалида ишчи гуруҳининг ҳатто тузилмаганига нима дейсиз? Нақд пул тушумини қўлайтириш борасидаги ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги боис, нақд пул захирасида режадаги 77 миллион сўм ўрнига атиги 3,5 млн. сўм жамланган.

Текшириш давомида банк тизими муассасаларидан тадбиркорлик субъектларига нақд пул маблағлари олиб берилиши таъминланди. Масалан, Навоий шаҳридаги "Давр" фермер ҳўжалигига шаҳар ҳудудий бўлиминдан 200 минг сўм, Нурота филиалидан туман "Қизил ярим ой" жамиятига 200 минг сўм, яқка тартибдаги тадбиркор А.Турсуновга 500 минг сўм, Қармана филиалидан тумандаги яқка тартибдаги тадбиркорлар Ш.Исломовга 300 минг сўм, Ш.Содиқовга 500 минг сўм, Қонимех туман филиалидан яқка тартибдаги тадбиркор А.Қазоқовга 300 минг сўм нақд пул олиб берилиши таъминланиб, уларнинг ҳуқуқлари тикланди.

Мажбурий суғурта

унинг меҳнат муносабатлари жараёнида ходимга етказилган зарарни қоплашдаги аҳамияти

Мамлакатимизда аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга мустақилликка эришилган илк кунлардан бери долзарб масала сифатида қараб келинмоқда. Кучли ижтимоий ҳимоя бозор иқтисодиётига ўтишнинг бешта тамойилларидан бири сифатида танланганлиги ҳам фикримизнинг яққол далилидир. Бу борадаги ишлар самаралорлигини ошириш ва бунинг ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун эса қатор меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Хусусан, ўзгалар парваршишга ва кўмағига муҳтож бўлган шахсларни ҳар томонлама қўлаб-қувватлаш, уларга соғлом турмуш шaroити яратиш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинди.

Ушбу қонунга кўра, давлат ногиронлар турмуш фаолиятининг чекланганлиги баҳолаш асосида уларнинг ижтимоий ёрдамга ҳамда ҳимоя чора-тадбирларига бўлган эҳтиёжларининг ҳисобга олинишини таъминлаш, ногиронларни реабилитация қилиш ва ижтимоий ҳимоя қилишнинг қонун ҳужжатларида назарда тутилган турларидида дастурлар амалга оширилишини, ногиронларнинг ҳаётини билан уйғунлаштириш учун шароитлар яратиш, ногиронларни қасб-хўжаликнинг барча шаклларида ҳимоя қилиш таъминлаш юзасидан зарур чора-тадбирлар қўрилишини кафолатлаш белгиланган бўлибди.

Шу билан бирга, қонунда нафақат ногирон бўлган шахсларни, балки шахсининг ногирон бўлиб қолишига олиб келадиган омилларга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, қонуннинг 28-моддасида айтилишича, агар ходим иш бевуручининг айби билан ногирон бўлиб қолса ҳамда ўзгаларнинг парваршишга ва ёрдамга муҳтож бўлса, унда иш бевуручи ногирон меҳнат қобилиятини йўқотган даврда унинг теббий меҳнат эксперт комиссиялари ёки теббий-маслаҳат комиссияларининг ҳулосасига биноан парваршиш қилаётган шахсни ўз ҳисобидан таъминлаш, жабрланган ходимга етказилган моддий зарар ва маънавий эътиборнинг ўрнини қоплаш шарт. Бундан ташқари, Меҳнат кодексининг 168-моддаси бундай ҳолатдаги ходимнинг ҳуқуқларини янада мустаҳкамлаб, "меҳнатда майиб бўлиш, касб касалигига чалиниш ёки ўз меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда ходимга соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши сабабли етказилган зарарни иш бевуручи тўлиқ ҳажмида тўлаши шарт", деб белгиланган бўлибди.

Ходимнинг иш бевуручининг ҳудудидан ҳам, унинг ташқарисида ҳам меҳнатда майиб бўлиши, шунингдек, иш бевуручи томонидан ажратилган транспортда иш жойига келатган ёки ишдан қайтаётган вақтда шикастланиши натижасида етказилган зарар учун

иш бевуручи моддий жавобгар бўлади.

Меҳнатда майиб бўлиш оқибатида ёки ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши сабабли ходимга етказилган зарарни иш бевуручи, башарти зарар унинг айби билан келиб чиқмаганлигини исботлаб беролмаса, тўлаши шарт.

Ўз меҳнат вазифаларини бажариш муносабати билан ёки меҳнат қилиш имкониятидан ғайриқонуний равишда маҳрум этилганлиги натижасида ходимга, боқувчиси иш билан боғлиқ ҳолда вафот этган тақдирда эса, унинг оила аъзоларига етказилган ҳар қандай зарарни иш бевуручи тўлиқ ҳажмида тўлайди. Иш бевуручининг бундай мажбурияти Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 187-моддасида қатъий белгиланган бўлибди.

Меҳнат вазифаларини бажариш муносабати билан ходимнинг ҳаёти ва соғлиғига етказилган зарарни қоплаш билан боғлиқ низоларнинг ҳал қилиниши Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик, Меҳнат, Фуқаролик-процессуал кодекслари, Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг 2003 йил 19 декабрдаги "Меҳнат вазифаларини бажариш муносабати билан ходимнинг ҳаёти ва соғлиғига етказилган зарарни қоплашга оид низолар бўйича суд амалиёти ҳақида"ги 6-сонли Қарори ва ушбу муносабатларни тартибга солишчи Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 11 февралдаги 60-сонли қарори билан тасдиқланган "Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жароҳатланиши, касб касалиқларига чалиниши ёки саломатлигининг бошқа хил шикастланиши тўғрисида"ги етказилган зарарни иш бевуручи томонидан тўлаш қоидалари", Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 6 июндаги 286-сонли қарори билан тасдиқланган "Ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодисаларни ва ходимлар саломатлигини бошқа хил зарарланганини текшириш ва ҳисобга олиш тўғрисидаги Низом" ва бу масалага доир бошқа норматив ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солиб келинмоқда.

Ишлаб чиқаришда ногирон бўлган шахсларга ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида ҳам бир қатор имтиёзлар яратилган. Жумладан, меҳнат жараёнида майиб бўлиш ёки соғлиққа етказилган бошқа шикастланиш ёки боқувчиси вафот этганлиги натижасида келиб чиққан зарарларни қоплаш ҳақидаги аризаларни беришда даъвогарлар суд харажатларини тўлашдан озод этиладиган. Даъво қаноатлантирилган тақдирда, суд харажатлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгардан ундирилиши ногиронларга судга муурожаат этиш бўйича тегишли имтиёзлар яратилганлигидан далолат беради.

Бундан ташқари, ногиронлики белгиланган, ногиронлик даражасини аниқлаш юзаси-

дан судга муурожаат қилиш муддатлари борасида ҳам имтиёзли муддат белгиланган. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 163-моддаси талабига мувофиқ, ходимнинг меҳнат вазифаларини бажариш вақтида уларга етказилган шикастлар ёки боқувчисининг вафот этганлиги муносабати билан тўланадиган зарарни ундириш ҳақидаги талабларга даъво муддати таъбиқ қилинмайди. Кайд этилганларга кўра, даъво қилиш муддати асосли сабаблар билан йўқолиб қолганлиги аризаларини судлар томонидан қўриб чиқишга қабул қилинмаслиги мумкин эмас. Шунингдек, рад қилишга ҳам йўл қўйилмайди.

Амалиётда айрим иш бевуручилар томонидан ходимга етказилган зарарнинг вақтида қопланмаслиги ва уларга ногиронлик даражасининг ўз вақтида белгиланмаслиги, меҳнат муносабатлари жараёнида ногирон бўлган шахсларнинг сарсон бўлишига олиб келади. Масалан, "Силк-Род" Ўзбекистон-Япония қўшма корхонасида 2-тунги сменада ишлаётган Нурмухаммедова Гўзалнинг чап қўлини опунга станого ўраб кетиши оқибатида унинг тўртта бармоғи жароҳлиқ. Йўли билан кесиб ташланган ва у 9 кун шифохонада даволанади. Лекин иш бевуручи, бaxтсиз ҳодиса тўғрисида далолатнома тузмасдан, бу ҳолатни келиб чиқишида ходимнинг ўзини айблаб, тегишли тўловларни тўлашдан бош тортади. Бироқ бу ҳолат Г.Нурмухаммедова иш бевуручининг айби билан бир неча йиллар давомида сарсон бўлгандан кейин унга 1 млн. 870 минг 220 сўми жавобгардан ундириш ҳақида суд қарорининг қабул қилинишига тўсиқ бўлмайди. Бу тўловлар иш бевуручи томонидан ходимнинг соғлиғига зарар етказилганда бир йўла берилмаган бир йиллик иш ҳақи миқдориди ва ойма-ой берилмаган тўловлар ҳамда қўшимча харажатлардан иборатдир. Бундай ҳуқуқбузарликлар айрим ҳолларда иш бевуручиларнинг етказилган зарарларни тўлашга қобилиятсизлиги натижасида ҳам келиб чиқади.

Республикамизда иш бевуручилар томонидан айнан мана шундай ҳолатларнинг олдини олиш, иш бевуручининг юқоридаги қаби мажбуриятларни ўз вақтида амалга оширишини таъминлаш, яъни ходимнинг меҳнатда майиб бўлиши, касб касалиғига чалиниши ёки соғлиғига зарар етказилганда етказилган зарарни ўз вақтида қоплашнинг таъминлаш мақсадида 2009 йил 16 апрелда Ўзбекистон Республикасининг "Иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинди.

Бу қонуннинг асосий мақсади ва вазифаси меҳнат муносабатларини бажариш жараёнида шикаст олиб, ногирон бўлган шахсларга етказилган зарарни ўз вақтида

Матлуба АМИНЖОНОВА,
Бош прокураторнинг
ОЎҚ катта ўқитувчиси

қоплашдан иборат бўлиб, уларга меҳнат жараёнида соғлиғи ёки ҳаётига етказилган шикаст билан боғлиқ тўловларни ўз вақтида олишларида муҳим аҳамиятга эга.

Иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш фаолияти иш бевуручи билан суғурта идоралари ўртасида бир йил учун тузилган суғурта шартномаларига кўра амалга оширилиши белгиланган бўлибди. Ходимга ўз меҳнат вазифасини бажариши жараёнида етказилган зарарни қоплашда иш бевуручи суғурта товодини тўлашни сўраб, суғурта идорасига ариза билан муурожаат қилади ва бу аризага қўйидаги ҳужжатларни илова қилиши лозим:

— иш бевуручининг ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодиса оқибатларига кўра етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги буйруғининг нусхаси;

— ходимнинг ёки наф олувчининг етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги талаби кўрсатилган, иш бевуручининг номига ёзилган аризасининг нусхаси;

— суғурта ҳодисаси оғз бергунча қадар ходим олган ўртача ойлик ёки йиллик иш ҳақи тўғрисидаги маълумотнома;

— меҳнат шартномасининг (контрактнинг) нусхаси;

— касб касалиғида - ходимнинг касб касалиғи тўғрисидаги теббий ҳулоса;

— ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодиса содир бўлганлигини ва ходим учун унинг оқибатини тасдиқловчи ҳужжатлар (ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодисани махсус текшириш далолатномаси, теббий-меҳнат экспертиза комиссиясининг ҳулосаси, низоляр юзага келган ҳолларда эса - суднинг қарори).

Ходим вафот этган тақдирда, унинг вафот этганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нотариал тартибда тасдиқланган нусхаси ва наф олувчининг зарарнинг ўрни қоплашига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатлар ҳам илова қилинади.

Суғурта идоралари томонидан суғурта товодини тўлаш масаласини ҳал қилишда юқорида қайд этилган ҳужжатлардан ташқари, бошқа ҳужжатларни талаб этиш таъқиқланади.

Иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурталаш шартномаси бўйича суғурталовчи суғурта ҳодисаси юз берганда иш бевуручига ва жабрланувчига ёхуд наф олувчига ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касалиғига чалиниши ёки соғлиғининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг соғлиғи ёки ҳаётига етказилган зарарнинг ўрнини иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий су-

гурта қилиш шартномаси бўйича шартлашилган ҳақ (суғурта муқофоти) эвазига суғурта пули доирасида қоплаш мажбуриятини олади. Бундан кўриниб турибдики, ходимга етказилган зарарни қоплашда етказилган зарарнинг келиб чиқиш ҳолатлари, ходимнинг зарарни келиб чиқишидаги айблили даражаси, иш бевуручининг айблили даражаси, ногиронлик даражаси ҳамда келтирилган зарар миқдори аниқлашда суғурта идораларининг иштироки таъминлашни шарт. Бунинг учун иш бевуручи содир бўлган бaxтсиз ҳодиса ҳақида суғурта идораларига ўз вақтида хабар бериши лозим. Чунки, қонуннинг 17-моддасига кўра, ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодиса юз берганлиги ўзига аён бўлган пайтдан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда суғурталовчига ёзма шаклда билдириши белгиланган бўлибди. Чунки, қонуннинг 18-моддасига кўра, суғурталовчига ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодисаларни текширишда иштирок этиш ва зарур бўлган ҳолларда тегишли экспертларни жалб қилиш, ишлаб чиқаришдаги бaxтсиз ҳодисага доир ахборотларни текшириш ҳуқуқи берилган. Иш бевуручининг бaxтсиз ҳодиса содир этилганлиги ҳақидаги хабарни ўз вақтида бермаслиги суғурталовчини юқоридаги ҳуқуқларини бузилишига, суғурталовчига тўлашни лозим бўлган тўловларни кечиктирилишига олиб келади. Ана шу жиҳатдан иш бевуручининг суғурта ҳодисаси ҳақида хабар бериш мажбурияти муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг "Иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида"ги Қонунда иш бевуручининг ушбу мажбурияти белгиланган бўлсада, унинг ихроси таъминланмаганда қандай жавобгарлик келиб чиқиши аниқ қўрсатилмаган. Иш бевуручининг жавобгарлигини қонунда аниқ берилиши суғурта ҳодисасини келиб чиқиши ва суғурта қопламасини аниқлашда ҳамда меҳнат вазифаларини бажариш жараёнида зарар етган ходимларга зарар етказиш билан боғлиқ тўловларни ўз вақтида тўлашни қаноатлантириши.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, иш бевуручининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурталаш, ходимнинг ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда унга етказилган зарарни ўз вақтида қоплашни таъминлашга ҳизмат қилади. Бу вазифаларни бир хилда ижро этилишини таъминлаш мақсадида иш бевуручининг бу тарздаги суғурта шартномаларини ўз вақтида тузмасанлиги учун жавобгарлик белгиланган билан бир вақтда, юқорида қайд этиб ўтилганидек, суғурта ҳодисаси ҳақида суғурта идораларига ўз вақтида (сабабсиз) хабар бераганлиги учун тегишли чора қўриш масаласини ҳам қўриб чиқиш лозим.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, мамлакатимиз қонунчилик тизимида мажбурий суғурта фаолиятининг белгиланиши - ҳар бир шахсининг ҳуқуқларини тўлақонли рўёбга чиқаришда ҳуқуқий кафолатни таъминлашга қаратилган. Шундай экан, мажбурий суғурта ривожланиб бориши энг аввало, инсоннинг шу жамиятдаги қадр-қимматида бўлган эътиборни аниқлаш, иккинчидан эса, мамлакатда қонун устуворлигининг таъминланганлигини билдиради. Шу билан бирга, ҳар бир ривожланган жамиятдаги қонун устуворлиги, шу жамият фуқароларининг фаоллигига ҳам боғлиқдир.

Уша муҳдиш кун самарқандликлар хотирасида бир неча ўн йиллар муҳрланиб қолса керак. Тарихнинг не-не залворли юкларини асрлар оша елкасида кўтарган, турли-туман воқеаларга, мусибатли туллар-у фарахбахш кунларга гувоҳ бўлган "Рўйи замин сайқали"нинг ҳам айнан шу куни қалби яна бир бор ларазага келиб, ҳодиса сабабчиларига лаънатлар ўқиган бўлса, не ажаб. Ахир бири 19, иккинчиси эса бор-йўғи 9 ёшни қоралаган опа-укаларнинг гуноҳлари не эдики, оламга эндигина келиб, ҳали ҳаётнинг ачқич-чучугини татиб улгурмаслариданок бу дунёдан кўз юмсалар?! Айниқса, уч яшарлигида ота-онасининг ишлаш учун хорижга кетганлиги туфайли уларнинг меҳридан вақтинчалик мосуво бўлса-да, ўзининг зук-колиги билан аллақачон катталарнинг эътиборини тортган Ўлмасбекнинг айби не эди?

Эндигина 11 ёшга тўлган Моҳина-чи?! Мактабдан қайтиб, уйга кириши биланок доимо меҳрибончилик қилувчи опажони Мадинани, у билан таллашиб-тортишиб юрувчи укаси Ўлмасбекнинг қонга беланиб ётишганини кўриб қай аҳволга тушди экан?! Опаси билан укасининг бу дунёга тўймаган, гуноҳларининг не эканлигини билмай, ҳам ҳайронлик, ҳам даҳшатдан қотган кўзлари бир умр ёдидан чиқмаса керак.

...Бўлар иш бўлди, вақтни энди орқага қайтариб бўлмайди. Бу дунёга бегуноҳ келиб, бегуноҳлигича бевакт кетган опа-укаларнинг ота-онаси-ю яқинларига сабр тилашдан ўзга чорамиз йўқ. Аммо уларнинг умрига зомин бўлган кимсаларнинг қилишини қандай изоҳлаш мумкин? Арзимиған 500 АҚШ доллари-ю иккита қўл телефони икки қорақўзнинг ёш умрига зомин бўлди, холос.

Ким билсин, балки ҳозир Исомиддин ўша куни коллеждаги машгулотлардан кейин, тансоқчи бўлиб хизмат қиладиган иккинчи иш жойи, ресторанга келгач, шу мавзуда гап очган, ана келиб-келиб айнан уни танлаган Арсенга лаънатлар ўқийётгандир?! Балки, коллеждаги мураббийлигига қандай қилмай, қўшмача даромад топай дея ана шу ресторанга ишга киргани-ю, Арсен билан танишгани учун ўзини қойибётгандир?! Нима бўлганда ҳам, ўша куни Арсендан бойвачча қиз ҳақида эшитди-ю, уни шайтон йўлдан урди.

— Исом, пулдан қўйналиб қолганинги биламан, — деган эди ўша куни Арсен. — Менин аҳволим ҳам сенкидан яхши эмас. Шунинг учун ўйлаб-ўйлаб бир ишни мўлжаллаб қўйдим. Агар хоҳласан...

— Соққаси намд бўлса бўлди. Бир ёқда уйни таъмирлаш керак. Иккинчи томондан уйланиш масаласи... Э-й, жуда қўйналиб кетдим.

— Бўпти, бўлмаса гап бундоқ. Бир қўшим бор. Ёшгина қиз. Укаси билан яшайди. Ота-онаси Америкада ишлаб, унга ҳар ой қўйишдан анча-мунча жўнатиб туришади. Агар хоҳласан, манзилини бераман. Би-ир айланиб чиқасан. Топганингни ўртада.

— Бировнинг уйига боскинчиликка туш, демокимсан? — Нима бўпти?! Унинг уйида биласанми қанча бор? Ахир ота-онасининг кетганига олти-

етти йил бўлиб қолган бўлса...

— Хўп, қанча пули бор экан?

— Йигирма мингдан кам эмас. Буниси аниқ. Агар рози бўлсанг, уйини кўрсатаман. Аммо билиб қўй, ярми меники...

Айтмоқчи, эшиги мустаҳкам темирдан. Шунинг учун хонадонга фақат уйда одам бўлгандагина кириш мумкин... Шу кундан бошлаб Исомиддиннинг тинчи йўқолди. Бир томондан бировнинг уйига киришга қўчиса, иккинчи томондан минг-минглаб долларлар унинг эс-хушини ўғирлаб қўйган эди. Икки-уч кун ўйлаб юрди-да, ахирги Арсенга учрашиб, рози эканлигини билдирди. Ўша кунёқ Арсен уни ўзи яшайдиган уйга бошлаб келиб, қўшни қиз қайси қаватда яшашини кўрсатиб, телефон рақамини ҳам берди. Исомиддин ўйлаб қараса, бу иш бир ўзининг қўлидан келмас экан. Шунинг учун бегонадан кўра ўзимники, дея укаларини жалб қилишга қарор қилди.

Исомиддиндан бу гапни эшитган Низомидин билан Сирожиiddин аввалига нима дейишни билмай қолишди. Аммо нафс устунлик қилиб, укалар аканинг тақлифига розилик билдирди. Эндики навбат, қандай бўлмасин қизни эшик очишга кўндиришга келди. Ахир Арсеннинг гапига қараганда, Мадина бегона одамга эшик очмас экан! Исомиддин бунинг ҳам йўлини топди. Ўйлаб қараса, ресторанда ишлайдиган Насибадан фойдаланса бўлар экан. Қолаверса, унга уйланмоқчи бўлиб юрган бўлса! Шунинг учун тезда қизни топди-да, бир одам унга қарзини бермаётганини, аёл киши бўлганлиги боис эшикни бегона эркакларга очмаслигини айтиб, шу ишда ёрдам беришини сўради. Насиба рози бўлди.

Хаш-паш дегунча 30 январь ҳам келди. Аканинг топириги ёғга кўра, Низомидин ва Сирожиiddин эрта билан у айтган жойга етиб келишди. Кўп ўтмай Насиба билан Исомиддин ҳам пайдо бўлишгач, ишга киришишди. Аввалига йўлла-

рида учраган дорихонага кириб, Мадинанинг уйига қўнғирок қилишди. Ғушакни қиз бола олиши билан, жавоб бермай ўзиб қўйишди. Сўнгра яна иккита дўкондан, охирида эса уйнинг ёнгинасида жойлашган дўкондаги телефонлардан кетма-кет қўнғирок қилишди. Уй эгасининг уйда эканлигига тўлиқ ишонч ҳосил қилишгандан кейин шошилмай, уй атрофида бироз айланиб, вақт ўтказишди. Ён-атрофда ҳеч ким кўринмай қолгандагина, секин учинчи қаватга кўтарилиб, эшикдаги тугмачани босишди. Ичкаридан "ким?" деган овоз эшитилиши билан Насиба: "Насибаман" деди-ю, Исомиддиннинг имоси билан зинадан пастга тушиб кетди-да, тўғри машинага келиб ўтирганча уларни кута бошлади. Эшик очилиб, останада ёшгина қиз қўйиниши билан Исомиддин ўзини ичкарига урди. Унга укалари ҳам эргашди. Исомиддин эшикдан кириши биланок қизнинг ёқасидан бўғиб олди-да, "Пул қанча?" дея уни деворга тиради. Тўсатдан бўлган ҳужумдан батамом эсанкариб қолган қиз энди бақирмоқчи ҳам эди, Низомидин унинг орқасига ўтиб, бир қўли билан оғзини, иккинчиси билан қўлларини маҳкам ушлади. Худди шу пайт, рўпарадаги хонадан бир бола чиқди-ю, опасини бегона одамлар ушлаб турганини кўриб, бақирганча улар томон югурди. Низомидин шу заҳоти қизни қўйиб қобориб, болага пешвоз чиқди-да, унга зарб билан мушт туширди. Бола деярли ўчиб кетди. Низомидин бунга қаноат қилмай, термоснинг боғичини олиб, боланинг бўйиндан ўтказганга бўға бошлади. Ёшгина болада қанча куч-қувват бўларди... Бояқш бир-икки сониядаёқ кўкариб, ҳушидан кетди. Низомидин уни ўз ҳолига ташлаб, акасининг ёнига ошиқди. Бу пайтда Исомиддин ҳушидан кетган қизни ўзига келтириш билан овора эди.

— Менга қара, — деди у укасига қўзи тушиши биланок. — Бола сени таниб қолди. Ма, манави пичок билан уни тез

Содиқжон БЕРДИАЛИЕВ,
Чилонзор туман прокурорининг
ўринбосари

тинчит...

Низомидин бола билан овора бўлаётган вақтда акаси деярли ҳушидан кетган қиз уларни таниб қолганидан ҳавотирга тушган, шу боис ошхонага кириб, у ердан пичок олиб чиққан эди. У ҳозир ана шу пичокни укасининг қўлига тутказди...

Бу қандай разолатки, ака укага пичок берса-ю, одамни, одам бўлганда ҳам, ҳали ўсмирлик палласига-да қадам қўйишга улгурмаган оғиз бир болакани йўқ қилишни буюрса... Вақти келса, товўқ ёки ҳўрозни сўйишга қўлимиз бормайди. Гоҳида уларга маълум даражада жонимиз ачийди ҳам. Юқоридаги ҳолатда эса...

Хуллас, жоҳил аканинг буйруғи ундан-да жоҳилроқ ука томонидан зумда амалга оширилди. Низомидин қонга беланган пичокни маҳкам ушлаганча яна йўлакка қикди. Қиз энди бироз ўзига келган, жahlга минган Исомиддин ҳануз уни қистовга олар, уларнинг ёнида эса довдирарган қўйи Сирожиiddин турарди.

Низомидин ҳозиргина қилган қилмишидан ҳали ўзига келмай, асаблари тараңлашган эмасми, укасининг бундай аҳволда туриши унга қаттиқ таъсир қилди. Кўзлари олазарак бўлганча, Сирожиiddинга тез арқон топишни буюрди. Сирожиiddин у ёқ-бу ёқни қарагач, таввақал деди-ю стол устидаги компьютернинг шнурини сугуриб, акасига берди. Энди Низомидиннинг қўзига ҳеч нарса кўринмасди. У қўллари титраганча, шнур билан қизнинг бўйиндан бўғганча, ичкари хонага судради. Қийноқлар жонидан ўтди шекл-ли, қиз зўрға пул ичкари хонада эканлигини айтди. Низомидин уни ташлади-да, ўша ёққа югурди. Ҳаммаёқнинг тит-питини чиқариб, қойнак ичидан 400 долларгина пул топди. У пулларни шу заҳоти Исомиддинга тут-

қазди. Шу пайт қўшни хонадан чиққан Сирожиiddин ҳам бор-йўғи юз доллар топганини айтиб, у ҳам пулни акасига берди. Арсен айтган пулларнинг топилмаганидан, устига-устак бир боланинг ўлимига ҳам сабабчи бўлганликлари Исомиддинга қаттиқ таъсир қилди. У қизни яна қийнаб кўрди, аммо у жавоб берадиган аҳволда эмасди. У шундагина энди ортага йўл йўқлигини англаб етди. Шу боис, Низомидиндан пичокни тортиб олди-да, қизнинг тепасига келди...

У ишни бажариб бўлиб қараса, Сирожиiddин аллақачон уйни тарк этибди. Шунинг учун Низомидинга тез қоғоз топишни буюриб, ўзи ҳам ҳожатхонадан қоғоз олиб чиқди. Сўнгра, йиғилган қоғозларни йўлакка тўплаб гугурт чакди-да, укасига "кетдик" деган маънода бош ирғади. Низомидин қишқи билан эшикдан қалитлар шодасини сугуриб олиб, ташқари томондан қўлфлади. Қўчага чиққач, қалитларни қаражал томонга отиб юборди. Югурганча бориб, машинага ўтиришгач, тезда жуфтакни ростлашди. Улар аллақачон йўл босганларидан кейин тўсатдан Низомидин тилга кирди:

— Ака, арзимаган 500 доллар учун иккита одамнинг бошига етдик-а! У ерда пул кўп деб ким сизга айтган эди? Бошқа пул чиқади-ку!

— Пул йўқлигини мен туш кўрибманми?! Пул бор деб Арсен айтган эди. Ифлос, ҳали қўлимга тушди-ку!..

Исомиддин ихарада яшайдиган уйга келишгач, Исомиддин билан Низомидин эгиларидаги қон юки бўлган қиймаларни ечиб, ювиш учун Насибига беришди. У қиймалар нима учун қон эканлигини сўраган ҳам эди, Исомиддин унинг бу билан иши бўлмаслигини, агар бировга оғиз очса, нафакат ўзини, балки ота-онасини ҳам ўлдиришини айтиб, бўлпаса қилди. Шундан сўнг "ўлжа" тақсимланди. Исомиддин укалари билан Насибига юз доллардан бергач, қолган пулни ҳамда ўша ердан ўмариб чиқишган қўл телефонларидан бирини ўзига олиб қолди. Иккинчи телефонга эса Низомидин ағалик қилди...

Бўлиб ўтган муҳдиш ҳодиса юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тезкор-тергов гуруҳининг қарийб бир йил мобайнида эзлаб тахминлар бўйича минглаб гувоҳлар билан тиним билмай, кеча-ю кундуз олиб борган сай-ҳаракатлари ниҳоят ўз самарасини берди. Арсен, ака-ука Эргашевлар ҳамда Насибанинг қабхи жиноятлари фош этилди.

Жиноят ишлари бўйича Навоий вилоят суди мазкур жиноят ишини қўриб чиқиб, А.Аганов, И.Эргашев ҳамда Н.Эргашевларга умрбод, кенжа ука С.Эргашевга 25 йил, Н.Юсуфовага эса 4,5 йил озодлиқдан маҳрум этиш жазосини тайинлади.

Ҳа, ҳеч бир жиноят жазосиз қолмаганидек, бу сафар ҳам қотиллар қилмишларига яраша жазоландилар. Зеро, ҳуқуқий демократик давлат, эркин, инсонпарвар фуқаролик жамияти қўриш йўлида дадил одимлаётган мустақил давлатимизда ҳар қандай жиноят фош этилиб, жазонининг муқаррарлиги таъминланади.

Ёлғони ростдек қўшни

Сардорбек КАРИМОВ,
Чортоқ туман прокурори

Чортоқлик Нарзилло (исм-фамилиялар ўзгартирилган)нинг аввалдан меҳнатга тоби йўқ, бирор ерда ёлчилиб ишламагани ҳам. Нима бўлай-ю, маҳалладошларига эргашиб Қозоғистонга ишлагани бориб қолди.

Бошида биров қийналди. Чунки Олма-ота шаҳридаги қурилиш фирмасининг кўлами кенг, бу борада тажрибаси бўлмаган кишининг ишга киришиб кетиши қийин кечиши табиий эди. Бироқ Нарзилло лафз-даханли эмасми, тилёғламалик билан қурилиш инженерларидан бирининг этагидан тутиб, унинг ёрдами билан анча ўзини ўнглаб олди.

— Мен ҳам аввал Ўзбекистонда яшаганман, — деди Аббос унга. — Бу фирма жуда катта, "объект"лари ҳам кўп. Қариндошларинг орасида бу ерда ишлашни хоҳлайдиганлар бўлса айтавер, ҳар қанча иш бўлса, топиб бераман!

Бу гапни эшитган Нарзилло хурсанд бўлиб кетди. "Жиянларимни чакирсам бўларкан, — кўнглидан ўтказди у. — Уларга иш буюриб, ўзим соя-салқинларда юрсам ҳам бўлаверади..."

Куз охирида, кунлар совий бошлаб, оиласидан хабар олгани келганда қариндошлари Нарзилло билан кетиш ниятлари борлигини яширишмади. Аббос билан олдиндан гаплашиб олгани учун баҳор келгач, тўрт нафар қариндошини ўзи билан олиб кетди.

Ўзининг устидан чиққан Аббос, Нарзиллонинг ёлғончи қилмай, янги келганларни иш билан таъминлади. Ойликларини ҳам вақтида берди. Кузда улар мамнун бўлиб, ортга қайтишгач, маҳалладошлари ҳам Нарзиллодан "Бизни ҳам ўзингиз билан олиб кетинг", дея илтимос қила бошлашди.

— Шароитлари зўр, овқатлари яхши. Маошига ҳам гап йўқ! — уларни баттар қизиқтиришга тушди Нарзилло. — Фақат... Маошини ўзининг кўлимдан олмасизлар. Қойдаси шунақа. Бу ёқдан ким одам олиб бурса, "хозин" пулни ўшанга беради...

— Ҳозир алданиб қолаётганлар кўп, — деди ўғлини Қозоғистонга бориш фикридан қайтара олмаган отахон. — Танишларинг ишончлими, ишқилиб?

— Ўзим уч-тўрт йилдан буён ўша ердаман-ку! — ранжиган бўлди Нарзилло. — У томонларнинг анчагина ҳадисини олганман, сизларни алдаб кетмасман...

— Сен-ку, алдамассан-а, танишларинг алдаб қўймасмикан, дейман-да, — отахон кўнглидагини очик айти олмай, қийналди. — Мусофир юрт, биров бировга ёрдам бермайди у ёқларда. Ҳайвондай сотиб буюрилган қанчадан-қанча одамлар ўз умига қайта олмай дарбадар юрибдикин, болам...

Нарзилло у деди-бу деди, уларни ўзига ишонтирди. 2008 йилнинг августига ўн нафар ҳамқишлоқларини Қозоғистонга олиб бориб, Марат исмли қозоқ йигитига топширди.

— Паспортларинг яроқсиз ҳолатга келиб қолмаслиги учун менда туради, — деди Нарзилло ишни тақсим қилиб, улар қурилиш ётоқхонасига жойлаштишгач. — Ҳали, ишга руҳсатнома ҳам олиш керак. Ҳар ернинг ўз қонун-қоидалари бўлади, бунга амал қилиш керак.

Ҳамқишлоқлари унга сўзсиз итоат этишди. Ахир бу бегона юрда уларнинг таниган-билгани фақат Нарзилло эди-да!

Аммо, иш бошлангач, шароитнинг Нарзилло ваъда қилганидек эмаслиги аён бўлиб қолди. Овқатнинг ҳам мазаси йўқ, гоҳ макарон, гоҳ картошка қайнатиб ейишдан нарига ўтилади. Ҳаммасидан ҳам қурилиш бошлигининг қўпол муомаласи-ю, зах ётоқхоналар уларни бездириб юборди. Боз устига, Нарзилло турли баҳоналар топиб, маошларни вақтида бермай қўйди.

Нихоят ишлар тугаб, улар қураётган бино битди. — Энди қайтсак ҳам бўлар? — сўради Аъзам исмли йигит. — Ойлигимизни олиб берасизми?

— "Заказчик" пулни ўтказиб бермай қийнапти, — деди Нарзилло навбатдаги баҳонасини бошлар экан. — Сизлар ҳозирча кетаверинглар, мен пулни олиб, ортингиздан етиб бораман...

Ҳамқишлоқлари бу сафар ҳам Нарзиллога ишонишди. Юртларига келишгач, унинг келишини умид билан кута бошлашди. Бироқ бу ёлғончининг яна бир пайраниги эди.

Нарзиллонинг ҳовлисига қатнай-қатнай чарчаган ҳамқишлоқлар алданганликларини англаб, ИИБга ариза беришди.

Ҳеч бир жиноий ҳаракат қонун таъкибидан қочиб қутилмаган. Шу маънода, Нарзилло Самадовга нисбатан жиноят иши қўзғатилгач, у ҳам ўзининг "улуши"дан бенасиб қолмади. Суд ҳукми билан беш йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Шунингдек, жабрланувчиларга етказган моддий зарар ҳам ундириб бериладиган бўлди. Ёлғони ростдек туюлган қўшининг қилмишлари шу тариқа яқун топди.

Ҳа, қозоқ элига катта пул ишлаб келиш орзусида борган фуқаролар шу тахлит машаққатларни бошдан кечиришди. Содаликларни оқибатида боши берк кўчага кириб қолишди. Яхши ҳамки, амалдаги қонунларимиз фуқароларимизнинг манфаатларини ҳамиша ҳимоя қилиб келмоқда. Бунга эса, улар кўрган зарарнинг ундириб берилаётганидан ҳам англаш қийин эмас.

Ёт юртларнинг кумуши

Шухрат РАЗЗОКОВ,
Нуробод туман прокурорининг ёрдамчиси

Табиатнинг тантилиги шундаки, ҳар бир инсон ўзининг ризқ-рўзи билан яратилган. Лекин шундай бўлса-да, она заминнинг шароити, иссиқ-совуғига қаноат қилмай, оиласининг олтини-ю, ўзи умрида кўрмаган ерларнинг кумушини орзу қилаётган бесаёр кишилар ораминда ҳали ҳам учраб турибми. Бундайлар ҳар жойда ҳам тошу тарози бир хил эканлигини билсалар-да, бошлари тошга урилмагунча, бунга тан олганлари келмайди.

Дилшод Жўраев ҳам туғилиб ўсган кишлоқда тулпа-тузук яшаб юрган эди. Оила-си ўзига тинч, тағида машина. Аммо Ўтқир исми ўртоғининг тавсияси билан Зокир Васиевнинг офисига борди-ю, бирдан ўзгарди-қолди. Ҳоҳатбарор танишидан уни яқин орада Норвегия давлатига юбориши, у ерда эса оёйга 3 минг АҚШ долларидан кам бўлмаган маош тўланадиган ишлар қалайиш ётганини эшитгач, сафарга отланди. Отасининг: "Ёт юртларда қадр топа олмайсан. Ойланг бағрида, олдимда юргин", дея қилган насихатларидан натижа чиқмади. Аксинча, зудлик билан йўлқира ва табиий қўриқ харажатларидан ташқари, яна 6 минг АҚШ долларини қарз-хавола қилиб олган Дилшод ҳужжатлари билан долларнинг маълум қисmini Зокирга тутқазди.

Кунлар кетидан кунлар, ойлар кетидан ойлар ўтиб бораверди. Ваъдалар янгиланиб турилгани билан вижа ҳақида сира оғиз очилмасди. Бундан хуноби ошган йигит туттақанича Зокирга учрашди. Аммо у пинатини ҳам бузмай, Норвегиядан рад жавоби келганлигини, агар харажатларидан қочмаса, Канада давлатига юбора олишини айтиб, талабгорнинг кўнглига қўл солди. Дилшод у ердаги маош 5 минг АҚШ долларидан кам бўлмаслиги ҳақида эшитганда, ёш боладек шодланиб, қанот чикарганча олис юртга учмоққа отланди. У айтилган 6 минг долларни воситачига тутқазгач, яна 870 долларни Зокир таништирган Нодир исмли йигитга санаб берди. Ахир, қира ҳақи, ҳужжатларни расмийлаштириш ишлари қанча тез битса, шунча яхши-да! Бу орада ана бир кўмак берувчи топилди. У Канадага виза очтиришни тезлаштирувчи Сергей Кулокин деган шахс экан. "Мана энди ҳаммаси бир имога маҳтал, виза-тайёр бўлса, ўша кунни Дилшод самолётда самога кўтарилади".

Лекин, кутилган онлар қўзилгандан қўзилаверди. Дилшод ана Зокирнинг офисига кириб борди. Ўшанда билди-ки, паспорт халигача Зокирнинг столи тортмасида ётган экан. Шубҳаси икки чандон ортган йигитнинг кўнгли яна умидбахш ёлғонлар билан тўлдирилди. Ўғеки Канадада иқтисодий инкироз чуқурлашаётганмиш. Агар хоҳлса, тараққиёт маркази саналган Францияга виза очтириб беришармиш. Энг ёмони, "йўқ" ёки "ха" деган жавобни аниқлаш учун яна

анча кутиши лозим бўлар экан. Шундай кунларнинг бирида Зокир кўнғироқ қилиб қолди. Нодир исмли вақилига яна 4300 АҚШ доллари етказишни ва ўзи Москва шаҳрига учини лозимлигини айтди.

Ҳечдан кўра кеч, деганларидек, Дилшод шунисига ҳам шукор қилди. Оила аъзолари билан хайрлашиб, Москва сари йўл олди. Лекин муаммоларнинг зўри хали олдинда экан. Ўша Сергей Кулокин деганлари уни кутиб олиши туғул, қорасини ҳам кўрсатмади. Минг машаққатлар билан уни топишга эришганда эса... Рус йигитининг бепарво нимгоҳидан билдикчи, Франция сафари шунчаки ўйлаб тўқилган гап экан. Кулокин иложсизликдан қутулиш учун йигитни четроққа тортиб, қулгоғига бошқа бир таклифни шипшитди: "Энди гап бундай ука, Германия ривожланган мамлакат. У ерда сен ўзингга, албатта, мос иш топа олсан. Ҳозир Арабистон давлатида Ислон динига эътиқод қилувчи дунё халқлари анжумани ўтказилляпти. Сен 1300 долларга Арабистон давлатига Германия орқали ўқувчи самолётга билет олгин. Самолёт Германияга қўнганда, ўша ерда тушиб қолсан".

Мусофирликнинг нони қаттиқ бўларкан. Дилшод таклифни қабул қилишни ҳам, рад қилишни ҳам билмасди. Шу топда у Сергей Кулокининг қўлидаги қўнғироққа айланиб қолганди. Начора, чипта сотиб олди. Сергей уни арабларга хос кийинтириб, аэропортга олиб борди. У ерда божхона назорати ходимлари конференция аллақачон тугагани, ҳужжатлари ҳам тўғри келмаслигини айтиб, Дилшодга самолётда учинга руҳсат беришмади.

Бозори қасод бўлган одамдек, орзулари чилпарчин бўлган йигит нима қиларини билмай, бошини чангаллаб қолди. Бунга кўрган Кулокин қандай бўлмасин уни бирор ёққа жўнатиб, қутулиш пайига тушди: "Унда сени Голландияга кузатиб қўяман. У ерда бир адвокат дўстим бор. Аэропортда сени кутиб олади". Дилшод бу энг сўнгги имконият эканлигини тушуниб турарди. Шунинг учун отасига кўнғироқ қилиб, чипта учун яна 800 доллар топиб, жўнатишни сўради.

Самолёт Голландиянинг Амстердам шаҳрига қўнди. Мусофир йигитни ҳеч ким кутиб олмади. Маҳаллий полиция уни ушлаб, 3 ой турмада сақлади. Кейин эса депортация қилиниб, ватанига жўнатилиди.

Ана шунақа гаплар. Одам савдоси билан шуғулланган Зокир Васиев қилган жиноятга яраша жазосини олди. Аммо, бор-будидан айрилган Дилшод Жўраевга ўз қаддини тиклаб олиши учун қанча вақт керак бўларкин?

ЭЪЛОН · ЭЪЛОН · ЭЪЛОН · ЭЪЛОН · ЭЪЛОН · ЭЪЛОН · ЭЪЛОН

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК очиқ аукцион савдоларига таклиф этади!

1. 2011 йил 20 январь соат 11:00 дан бошлаб бошлангич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очиқ аукцион савдосига Давлат божхона қўмитаси Тошкент вилояти бошқармасига қарашли Бекобод шаҳри, Цементчилар маҳалласида жойлашган "Ура-тепа" божхона пости биноси бузиб олиш шарти билан аукцион савдосига қўйилади.

Бошлангич баҳоси - 5 915 190 сўм.

Аукцион савдоси асосий шартлари: энг юқори сотиб олиш тўловини таклиф этиш; объектни 1 ойлик муддатда бузиб олиш; объект бузиб олингач у жойлашган ҳудудни чиқиндилардан тозалаш.

Ушбу кунда сотилмай қолган тақдирда объектнинг такрорий аукцион савдолари 2011 йилнинг 27 январь, 3, 10 февраль кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтади.

2. 2011 йил 18 январь соат 15:00 дан бошлаб бошлангич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очиқ аукцион савдосига Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 67-уйда жойлашган "Асака" давлат акциядорлик тижорат банки ҳисобидagi қўйилган автотранспорт воситалари қўйилади. 2001 йилда и/ч ранги оқ "Mazda", давлат рақами 10 UZ 543, бошлангич баҳоси 20 499 568 сўм; 1996 йилда и/ч ранги оқ "Супер салон", давлат рақами 10 BC 486, бошлангич баҳоси 16 887 200 сўм.

Аукцион савдоси қўйилган автотранспорт воситасини сотиб олиш баҳосидан ташқари савдо ташкилотчисига транспорт воситаси сотиб олиш баҳосининг 5 фоиз миқдорда комиссиясini йўғим тўланади.

Ушбу кунда сотилмай қолган транспорт воситаларининг такрорий аукцион савдолари 2011 йил ҳарҳафтанинг пайшанба кунлари соат 15:00 да бўлиб ўтади.

Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлар "Заказат пули тўғрисидаги келишув"ни имзолагандан сўнг объект бошлангич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда заказат пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДКнинг ХОАТБ "InfBank" МФО-01041, СТИР-206761326, 20210000804537599001 ҳисоб рақамига тўлашлари ва қўйилган ҳужжатларни 2 нусxada топиширни керак: юридик шахслар давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома; шунингдек, тўлиқ ваколатли вақилининг аукционда қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома; жисмоний шахслардан паспорт нусхаси, заказат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати. Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишдан 3 соат олдин тўхтатилади.

Аукцион савдосини ўтказиш ва қўшимча маълумот олиш манзил: 100003, Тошкент шаҳри Ўзбекистон шох кўчаси 55-уй, Давлат мулки қўмитаси биноси. Телефон: 239-83-82. Факс: 150-34-46. Email: info@mulk.uz

«Aktiv Broker» ДК биржа савдоларига таклиф этади!

2011 йил 18 январда "Республика кўчаси мулк биржаси" АЖнинг биржа савдоларига чиқарилаётган давлат корхоналари, объектлари (улуғ, мол-мулклари) рўяхати

№	Мулкнинг номи	Баланс савловчининг номи ва манзили	Мулкнинг манзили	Давлат активининг қисқача тавсифи	Мулкнинг бошланғич нархи (сўм)
1	"Ёш темир йўлчи" болалар соғломлаштириш оромгоҳи мулкий мажмуаси	"Ўзбекистон темир йўллари" ДАТКК "Тошкент минтақавий темир йўл узели", Тошкент шаҳри Туркистон кўчаси 2-уй	Жиззах вилояти Янгиобод тумани Хўжамушкет ҚФЙ Хўжамушкет қишлоғи	Объект 1982 йилда ишга туширилган бўлиб, эгаллаб турган майдони 49 694,06 кв.м. бино ва иншоотлар майдони 2 812,46 кв.м, Оромгоҳ бинолари фундаменти гишт ва тошдан, деворлари гишт ва ёғоч билан ёпишган. Устки қисми шиферланган	299 614 661
2	"Олимпия" болалар соғломлаштириш оромгоҳи мулкий мажмуаси	"Гулистон таъриба таъмирлаш машинасозлик заводи", Сирдарё вилояти Гулистон шаҳри	Жиззах вилояти Янгиобод тумани Хўжамушкет ҚФЙ Хўжамушкет қишлоғи	Объект 1981 йилда ишга туширилган бўлиб, эгаллаб турган майдони 45 123,30 кв.м. бино ва иншоотлар майдони 2 107,48 кв.м, Оромгоҳ бинолари фундаменти блокдан, деворлари бетон плита, том қисми темир бетон плита билан ёпишган. Устки қисми шиферланган	223 156 456

Бошланғич нархга нисбатан камия 15 фоз миқдорда инвестиция киритиш ва фаолият юритиш учун зарур бўлган энг иш турлиларини танкил этиш нарфи билан 2011 йил 18 январда "Тошкент шаҳар Муниципал биржа маркази" МЧЖнинг биржа савдоларига чиқарилаётган давлат корхоналари, объектлари (улуғ, мол-мулклари) рўяхати

№	Мулкнинг номи	Баланс савловчининг номи ва манзили	Мулкнинг манзили	Давлат активининг қисқача тавсифи	Мулкнинг бошланғич нархи (сўм)
1	4 қаватли бинонинг 1-қаватидagi умумий майдони 286 кв.метрга тенг бўлган бир қисми	Бинолардан фойдаланиш департаменти	Тошкент шаҳри Шайхонтоҳур тумани Навоий кўчаси 3-уй.	Бино 1937 йилда ишга туширилган бўлиб, бино қисмининг умумий майдони 286,0 кв.м, фундаменти бетондан, деворлари гиштдан, ертўласи мавжуд	229 593 100

Тугатилган "Ўзбекистонлоқмаш" ОАЖнинг, бутуни қанда "EXPRESS KOMMUNAL SERVICE" давлат шўба корхонаси балансида бўлган қуйидаги дастгоҳлар ва асбоб-ускуналар

№	Дастгоҳлар ва асбоб-ускуналар	Ишга туширилган даври	Бошланғич нархи (сўм)	№	Дастгоҳлар ва асбоб-ускуналар	Ишга туширилган даври	Бошланғич нархи (сўм)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Гидропресс РУЕ-63 тн	01.02.1999	72 609 894	259	Токано-винторезный 16К20	01.01.1984	25 134 194
2	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.1980	33 976 543	260	Токано-винторезный 1М63	01.01.1981	32 465 001
3	Наст. радиально-сверлильный 2Л53У	01.01.80	124 481 320	261	Вентилятор ЦД-40Н6	01.02.1999	1 839 683
4	Надпольный конвейер сборки УПХ	01.01.1985	355 785	262	Вентилятор ЦП7-40 N5	01.02.1999	2 488 006
5	Настольный пневмпресс 3тн	01.01.88	48 872 044	263	Вентилятор ЦП7-40N6	01.02.1999	3 734 069
6	Обдирочно-шлифовальный	01.02.99	188 523 910	264	Одноблочный кран 0,5 тн	01.01.1989	3 155 738
7	Пневмо-пресс 1тн	01.02.99	97 744 088	265	Щит управления	01.01.1976	84 304
8	Кран-балка г/п 2тн.	01.02.99	11 240 570	266	Компрессор ВП-50(корпус) 3шт.	01.08.2008	393 769
9	Эл. тельфер г/п 1тн.	01.02.99	3 155 738	267	Газоохладитель	01.01.1996	31 375
10	Крышные вентиляторы	01.02.1999	2 272 236	268	Ресивер 3шт.	01.08.2008	1 424 271
11	Крышные вентиляторы	01.02.1999	2 272 253	269	Печь для сушки стержней б/у	1951	35 076 164
12	Монорельс 12м	01.01.1983	1 407 914	270	Различочная машина б/у	1988	29 403
13	Обдирочно-шлифовальный	01.01.78	245 081 083	271	Различочная машина б/у	1988	29 403
14	Обдирочно-шлифовальный 3Б634	01.01.1976	188 523 910	272	Настольно-сверлильный станок б	1977	5 480 651
15	Автомат для навивки пружин	01.01.78	13 265 269	273	Мостовой грейферный кран б/у 10 тн 24м	1965	307 195 705
16	Вертикально-сверлильный 2Н125	01.01.1978	5 585 376	274	Мостовой кран г/п 5тн.	1965	153 597 853
17	Вертикально-сверлильный 2Н125	01.01.77	5 585 376	275	Эл. тельфер 2тн.	1982	4 007 008
18	Кривошипный пресс ПЗ-16М 16тн	01.02.99	33 976 543	276	Электроталь 2тн.	1982	3 190 646
19	Токано-винторезный 1К62	01.02.99	35 606 775	277	Электроталь 2тн.	1984	3 190 646
20	Обдирочно-шлифовальный б/у	01.12.03	188 523 910	278	Электроталь 2тн.	1987	3 190 646
21	Пневмо-пресс б/у 0,5 тн		97 744 088	279	Электроталь 2тн.	1988	3 190 646
22	Кривошипный пресс КД2126 40 тн	01.02.1999	27 378 817	280	Эл. тельфер 2тн.	1982	4 007 508
23	Вертикально-сверлильный ст. 2Н135	01.01.1985	12 252 920	281	Вагранка N3, №4 2шт.	01.08.08	9 595 029
24	Вертикально-сверлильный ст. 2Н150	01.01.1983	10 996 210	282	Печь для плавки алюминия (сам дел)	01.08.08	35 076 164
25	Кран-балка г/п 2тн.	01.01.74	11 240 570	283	Металлическая вент. Система	01.08.08	3 679 367
26	Обдирочно-шлифовальный 3М636	01.02.99	188 523 910	284	Вентилятор Ц-7	01.01.83	3 679 367
27	Галтовочный барабан	01.01.1981	2 443 602	285	Сварочный аппарат (корпус)	01.08.08	7 226 081
28	Галтовочный барабан	01.01.83	2 443 602	286	Стержневая формовочная машина ТИП-217	01.01.60	12 916 183
29	Кривошипный пресс 100тн КД2330	01.02.99	36 654 033	287	Стержневая формовочная машина ТИП-218	01.01.60	12 916 183
30	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.75	16 988 272	288	Стержневая формовочная машина ТИП-219	01.01.60	12 916 183
31	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.80	16 988 272	289	Стержневая формовочная машина ТИП-220	01.01.60	12 916 183
32	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.1980	16 988 272	290	Стержневая формовочная машина ТИП-221	01.01.60	12 916 183
33	Кривошипный пресс КД 2330	01.01.88	73 308 066	291	Тележка транспортная б/у	01.01.80	330 934
34	Настольно-сверлильный 2М112	01.02.99	837 806	292	Тележка транспортная б/у	01.01.80	330 934
35	Плоско-шлифовальный станок кр.	01.12.03	115 667 561	293	Вентилятор вытяжной 15шт.	01.08.08	27 595 251
36	Пресс кривошипный б/у 63тн. 828002	01.12.03	16 988 272	294	Печь плавки самодельная	01.08.08	35 076 164
37	Фрикционный пресс ус. 54тн.	01.02.99	6 695 014	295	Кран одноблочный 2 тн	01.01.84	4 007 508
38	Кран-балка г/п 2тн. 12м	01.01.66	11 240 570	296	Воздуходувка	01.01.83	1 29 564
39	Гидравлический пресс 63тн.	01.01.80	55 853 765	297	Воздуходувка	01.01.84	9 129 564
40	Гидравлический пресс РУЕ-63	01.02.99	55 853 765	298	Обдирочно-шлифовальный б/у 3М6	01.01.59	377 047 819
41	Кривошипный пресс 400 тн	01.01.85	80 289 787	299	Обдирочно-шлифовальный б/у 3М6	01.01.59	377 047 819
42	Кривошипный пресс 001Е 160 тн	01.01.81	29 672 312	300	Обдирочно-шлифовальный б/у 3М6	01.01.59	377 047 819
43	Кривошипный пресс 001Е 160 тн	01.01.84	59 344 625	301	Обдирочный станок	01.01.88	377 047 819
44	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.79	16 988 272	302	Пресс кривошипный ус. 63тн. б/у	01.01.76	67 953 086
45	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.80	16 988 272	303	Пресс кривошипный ус. 63тн. б/у	01.01.78	67 953 086
46	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.81	33 976 543	304	Пресс фрикционный 40 тн	01.01.77	6 695 014
47	Кривошипный пресс 828006 100 тн	01.01.80	36 654 033	305	Пресс аксцентричный 100тн	01.01.78	146 616 132
48	Кривошипный пресс 828006 100 тн	01.01.82	73 308 066	306	Кран-балка г/п 3тн	01.01.79	24 328 832
49	Кривошипный пресс КГ-2132 160 тн	01.01.90	29 672 312	307	Кран-балка г/п 3тн б/у	01.01.79	25 622 914
50	Молот воздушный б/у	01.12.03	62 835 485	308	Лебедка г/п 5тн б/у	01.01.80	2 971 909
51	Газовая печь самодел	1999	124 685	309	Мостовой кран 5тн. 12м	01.01.86	153 597 853
52	Газовая печь самодел	1999	115 741	310	Электроталь 2 тн	01.01.83	3 190 646
53	Газовая печь самодел	1999	115 741	311	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.79	330 934
54	Печь газовая б/у самодел	01.12.03	43 616	312	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.79	330 934
55	Кран-балка г/п 2тн. 12м	01.01.1985	11 240 570	313	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
56	Кривошипный пресс 001Е 160 тн	01.01.1979	29 672 312	314	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
57	Кривошипный пресс 001Е 160 тн	01.01.1979	29 672 312	315	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
58	Кривошипный пресс К5 262 160 тн	01.01.67	29 672 312	316	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
59	Кривошипный пресс КД 2128 100 тн	01.01.87	36 654 033	317	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
60	Пресс кривошипный б/у 100тн. 828006	01.12.03	36 654 033	318	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
61	Пресс кривошипный б/у КВ 3732 100 тн	01.12.03	146 616 132	319	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
62	Кривошипный пресс 100тн. 828006	01.01.80	36 654 033	320	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
63	Мостовой кран 5тн. 12м	01.01.66	76 798 926	321	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
64	Кривошипный пресс РКЗ-400 тн	01.01.83	80 289 787	322	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
65	Кривошипный пресс АКК5 3534 250 тн	01.01.84	87 271 507	323	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
66	Кривошипный пресс АКК5 3534 250 тн	01.01.85	87 271 507	324	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
67	Радиально-сверлильный 2М55	01.01.83	5 201 382	325	Тележка томительной печи б/у 143	01.01.1979	330 934
68	Пресс гидравлический 630 тн. П-315	01.01.70	10 803 996	326	Печь нормализационная(корпус)	01.08.2008	35 076 164
69	Пресс кривошипный К05-105. 500тн.	01.01.79	65 510 544	327	Электроталь 0,5тн.	01.01.1987	4 152 029
70	Вальцовочный станок	01.12.2003	4 824 020	328	Автосатуратор АВ2	01.01.1987	2 047 205
71	Кривошипный пресс 100тн. 828006	01.01.1979	36 654 033	329	Вертикально-сверлильный 2Г125	01.01.1984	11 170 753
72	Настольно-сверлильный станок 2М112	01.02.1999	1 675 613	330	Вертикально-сверлильный 2Г125	01.01.1982	11 170 753
73	ВДУ 505	01.03.2004	5 585 376	331	Вертикально-фрезерный б/у V Г	01.01.1985	109 097 413
74	Сварочный п/автомат	01.01.1990	2 250 104	332	Вертикально-фрезерный по дерев	01.01.1985	10 891 484
75	Кран-балка г/п 2тн. 12м	01.01.1982	4 841 823	333	Обдирочно-шлифовальный	01.01.1971	377 047 819
76	Механизм подачи и выдачи	01.01.85	120 462	334	Плоско-шлифовальный станок б/у	01.01.1970	115 667 561
77	Кривошипный пресс 828002 63 тн	01.01.81	16 988 272	335	Поперечно-строгольный б/у 7М36	01.01.1971	50 966 560
78	Кривошипный пресс 828006 100 тн	01.01.80	36 654 033	336	Поперечно-строгольный б/у 7М36	01.01.1973	50 966 560
79	Кривошипный пресс 828006 100 тн	01.01.1981	73 308 066	337	Пресс 1730А 63 тн	01.01.1990	67 953 086
80	Механизм для резки уголков	01.01.1985	160 579 573	338	Пресс дугостаторный б/у Ф1730А 40 тн	01.01.1985	54 757 634
81	Пресс для рихтовки полос. 40 тн	01.02.1999	27 857 065	339	Токано-винторезный 1К62	01.01.1977	71 213 550
82	Пресс-ножицы ССРК-500	01.01.1985	80 053 526	340	Токано-винторезный 1К62	01.01.1985	129 860 003
83	Пресс-ножицы ССРК-500	01.01.1985	80 053 526	341	Токано-винторезный 1М13 1М ДС	01.01.1984	129 860 003
84	Мостовой кран 10тн. 24м	01.01.1965	153 597 853	342	Токано-винторезный 1М13 1М ДС	01.01.1984	129 860 003
85	Мостовой кран 10тн. 24м	01.01.1967	153 597 853	343	Токаный по дереву б/у	01.01.1972	13 614 355
86	Насос (водяная помпа)	01.08.2008	4 873 241	344	Устройство тельферной эстакады 33м/18мм	01.01.1971	627 186
87	Станок для рихтовки	01.01.1989	580 718	345	Электроталь 2тн.	01.01.1986	3 190 646
88	Кривошипный пресс КД 2122 160 тн	01.01.1983	25 672 312	346	Одноблочный кран 3 тн	01.01.1987	4 473 689
89	Механическая станция масло	01.01.85	15 066	347	Барабанный ковш	1984	4 367 370
90	Калорифер б/у	01.12.03	637 937	348	Барабанный ковш	1985	4 367 370
91	Вертикально-сверлильный 2Н118	01.01.76	5 585 376	349	Ковш для скраба	1985	2 183 685
92	Вертикально-сверлильный МК-25Л	01.02.99	12 252 920	350	Ковш заливочный	1989	2 183 685
93	Вертикально-фрезерный 6С12	01.02.99	49 751 880	351	Ковш заливочный	1989	2 183 685
94	Горизонтально-сверлильный-фрезер	01.02.99	55 853 765	352	Обдирочно-шлифовальный 332Б	01.02.1999	94 261 955
95	Горизонтально-сверлильный 6Н82Г	01.01.60	55 853 765	353	Кран-балка г/п 2тн	01.01.1999	21 477 555
96	Горизонтально-сверлильный-фрезер	01.01.89	55 853 765	354	Установка для размотки ЛТБ-15	01.01.1989	2 729 606
97	Надпольный конвейер Стр.убор.	01.02.99	711 570	355	Кран-балка г/п 2тн	01.01.1999	22 481 140
98	Накопитель деталей	01.02.99	355 785	356	Одноблочный кран-балка 2тн	01.01.1989	11 240 570
99	Накопитель деталей	01.02.99	355 785	357	Настольно-сверлильный 2М112	01.01.1999	1 675 613
100	Настольно-сверлильный 2М112	01.02.99	1 675 613	358	Кран-балка г/п 2тн	01.01.1999	22 481 140
101	Настольно-сверлильный НС-12	01.02.99	647 686	359	Подъемно-транспорт. в компрес	01.01.1982	11 13 885
102	Обдирочно-шлифовальный	01.02.99	188 523 910	360	Осциллограф СГ-55	01.01.1986	236 360
103	Обдирочно-шлифовальный 3М636	01.02.99	188 523 910	361	Источники питания 65-48	01.01.1989	97 744
104	Ток-б-ти шпинд.авт. 16240-6						

1	2	3	4	5	6	7	8
111	Обдирочно-шлифовальный 3Б634	01.02.1999	188 523 910	369	Настольно-сверлильный 2М112	01.01.1978	1 675 613
112	Токарно-винторезный 1К62	01.01.1983	49 902 020	370	Ножницы гильотиновые комбин.	01.01.1979	153 597 853
113	Токарно-винторезный 1К62	01.02.1999	10 803 387	371	Ножницы гильотиновые Н 3118	02.01.1979	153 597 853
114	Кран-балка г/п 2тн.	01.02.1999	12 811 457	372	Обдирочно-шлифовальный 3М636	01.01.1957	188 523 910
115	Пылесушительный агрегат ЗИЛ-900	10299	1 343 981	373	Обдирочно-шлифовальный 6У	01.01.1968	188 523 910
116	Вертикально-сверлильный 2А125	01.02.99	5 585 376	374	Пресс гидравлический П 6328 УС	01.01.1973	113 103 873
117	Вертикально-сверлильный 2Н125П	01.01.80	5 585 376	375	Станок для рихтовки и гибки фл	01.01.1989	1 361 436
118	Вертикально-сверлильный 2Н125П	01.01.70	5 585 376	376	Токарно-винторезный 1Е61М	01.01.1969	191 997 316
119	Вертикально-сверлильный 2Н135	01.01.83	12 252 920	377	Токарно-винторезный 1К62	01.01.1979	35 606 775
120	Вертикально-сверлильный 2Н135	01.01.84	12 252 920	378	Шпоночно-фрезерный 6Р92Р	01.01.1978	5 585 376
121	Вертикально-фрезерный 6Р12	01.01.1984	39 097 635	379	Вертикально-сверлильный 2А 125	01.02.1999	12 252 920
122	Вертикально-фрезерный 6Р12Г	01.01.1977	39 097 635	380	Вертикально-сверлильный 2Н 135	01.01.1977	10 472 581
123	Вертикально-фрезерный 6Р13	01.01.1984	41 890 325	381	Радиально-сверлильный 2532 АС	01.01.1992	124 481 320
124	Горизонтально-проточный 7Б520	01.01.1966	55 853 765	382	Станок для резки труб (отрезной)	01.01.1989	213 640 649
125	Горизонтально-проточный 7Б55	01.02.1999	55 853 765	383	Пресс-ножницы НВ-5223	01.01.1982	6 370 820
126	Горизонтально-фрезерный 6М83	01.02.1999	44 333 926	384	Сварочный полуавтомат ПДГ-506	01.01.1988	3 613 040
127	Горизонтально-фрезерный 6Р82	01.02.1999	53 636 300	385	Электроталь г/п 2тн. КРАН-БАЛКА	01.01.1988	127 274 008
128	Горизонтально-фрезерный 6Р82Г	01.01.1977	53 636 300	386	Сушилка конвейерная	01.01.1980	3 136 538
129	Горизонтально-фрезерный 6Р82Г	01.01.1977	53 636 300	387	Установка для окраски и сушки	01.01.1978	45 647 819
130	Горизонтально-фрезерный 6Р82Г	01.01.80	53 636 300	388	Камера окрасочная	01.01.1980	13 821 889
131	Вертикально-сверлильный 2Н118	01.01.84	5 585 376	389	Сварочный п/авт. ПДГ-508	01.01.1987	3 613 040
132	Вертикально-сверлильный 2Н125	01.02.99	5 585 376	390	Заточный станок	01.01.1990	15 883 414
133	Вертикально-сверлильный 2Н125Л	01.01.1976	5 585 376	391	Термопластавтомат Д3134	01.01.1984	31 881 017
134	Вертикально-сверлильный 2Н125Л	01.01.1986	5 585 376	392	Термопластавтомат КУА50	01.01.1984	10 472 581
135	Зубофрезерный п/автомат 5312	01.01.1963	314 177 426	393	Термопластавтомат КУА50	01.01.1984	10 472 581
136	Зубофрезерный п/автомат 5К32А	01.01.1965	314 177 426	394	Термопластавтомат КУА50	01.01.1984	10 472 581
137	Зубофрезерный п/автомат 5К32А	01.01.1965	314 177 426	395	Термопластавтомат Д3132	01.01.1984	31 881 017
138	Напольный конвейер стр. убо.	01.02.1999	710 941	396	Термопластавтомат Д3132	01.01.1984	31 881 017
139	Резьбонарезной п/авт. 5А05	01.01.1963	3 055 086	397	Камера для сушки	01.08.2008	110 660 271
140	Ток. 6-ти шпинд. п/авт. 126111	01.02.1999	15 940 508	398	Пила торцовочная ЦМЭ-2М	01.02.1999	7 643 827
141	Ток. 6-ти шпинд. п/авт. 1А240П-6	01.01.1976	15 940 508	399	Реймусовый СР-6-9	01.02.1999	8 773 101
142	Ток. 6-ти шпинд. п/авт. 1Б240П-6	01.01.1977	15 940 508	400	Токарно-винторезный 1К62	01.01.1983	35 606 775
143	Ток. 6-ти шпинд. п/авт. 1Б260П-6	01.01.1978	15 940 508	401	Фрезерный по дереву ФС	01.01.1976	2 722 871
144	Токарно-винторезный 1К620	01.01.1981	25 134 194	402	6-х стор. торцовый СПЗО-1	01.01.1987	139 129 164
145	Токарно-револьверный 1К 341	01.01.1974	12 567 097	403	Круглопильный КПА-50	01.02.1999	2 618 145
146	Токарно-револьверный 1К 341	01.01.1978	12 567 097	404	Круглопильный реборный станок	01.02.1999	2 094 516
147	Токарно-револьверный 1М365	01.01.1981	12 567 097	405	Токарно-винторезный 1К625	01.01.1971	17 803 387
148	Токарно-револьверный 1М365	01.01.1981	12 567 097	406	Токарный по дереву	01.02.1999	3 403 589
149	Токарно-револьверный 1Н365	01.01.1977	12 567 097	407	Торцовочная пила ЦМЭ-3А	01.02.1999	15 287 654
150	Токарно-револьверный АР-42	01.01.1978	12 567 097	408	Фугальный станок СФ-4П	01.02.1999	5 236 290
151	Токарно-револьверный АР-42	01.02.1999	12 567 097	409	Циркулярная пила	01.02.1999	2 261 859
152	Шпоночно-фрезерный 6Р92Р	01.01.1983	8 378 065	410	"Автопилот" № А 04КЮ26(счетчик газа)	01.09.2002	546 208
153	Шпоночно-фрезерный 6Р92Р	01.01.83	8 378 065	411	Сварочный аппарат Генератор ас	01.01.2006	2 641 096
154	Мостовой кран ч/п 5тн. 12м	01.02.99	38 399 463	412	Сварочный автомат генератор ас	31.12.2005	2 577 172
155	Обдирочно-шлифовальный 3Б633	01.01.77	188 523 910	413	Котел ДКВР 6,5/13	01.01.1989	69 800 100
156	Радиально-сверлильный 2Л53У	01.01.1977	124 481 320	414	Котел паровой ДКВР 6,5/13	01.01.1972	69 800 100
157	Токарно-винторезный 1К62	01.02.1999	35 606 775	415	Экономизер ЭЭ-2	01.01.1984	26 181 452
158	Токарно-винторезный 1К62	01.02.1999	35 606 775	416	Паровой котел ДС-10/16	01.01.1972	183 305 074
159	Токарно-винторезный 1К62	01.02.99	35 606 775	417	Натрий кот. фильтр	01.01.1987	3 954 447
160	Вертикально-сверлильный 2Н125Л	01.01.84	5 585 376	418	Дымосос ДМ-112	01.01.1990	5 014 621
161	Агрегатно-сверлильный	01.02.99	5 585 376	419	Прибор контроля	01.01.1987	420 160
162	Кран-балка г/п 2тн. 12м	01.02.99	11 240 570	420	Динамометр(комплект) 1шт	01.08.2008	227 440
163	Пылесушительный агрегат ЗИЛ-900	01.02.99	1 343 981	421	Вертикально-сверлильный станок	01.01.1961	12 252 920
164	Обдирочно-шлифовальный 3Б634	01.02.99	188 523 910	422	Прибор для измерения ТУ 2137 Б	01.01.1987	546 208
165	Токарно-винторезный 1К62	01.01.69	59 641 215	423	Прибор для проверки зубчатых к	01.01.1964	31 993 735
166	Агрегатно-достав. дистанционной 007-	01.01.79	5 585 376	424	Профилометр	01.01.1970	3 914 127
167	Вертикально-сверлильный 2Н125Л	01.01.74	5 585 376	425	Большой микроскоп	01.01.1970	40 843 065
168	Вертикально-сверлильный 2Н135	01.01.1977	12 252 920	426	Испытательная машина ДЦМУ-30	01.01.1956	6 353 366
169	Вертикально-фрезерный 6М12Л	01.02.99	54 548 706	427	АСКУЗ-1 комплект (счетчик электроэнергии)	01.01.2008	840 320
170	Обдирочно-шлифовальный 3М636	01.02.99	188 523 910	428	Вентилятор Ц4-7056	01.01.1972	919 842
171	Токарно-револьверный АР-42	01.01.78	12 567 097	429	Машина Р-5 Этоник.	01.01.1984	15 883 414
172	Токарно-винторезный 1К62	01.02.1999	35 606 775	430	Спидометр электрический	01.01.1970	20 226 381
173	Мостовой кран ч/п 5тн. 12м	01.02.99	76 798 926	431	Установка для мойки	01.01.1986	10 878
174	Печь электрическая(корпус)	01.08.08	35 076 164	432	Искровой генератор ИГ-2	01.08.2008	1 724 454
175	Алмазно-заточный 3Б22Д	01.01.83	15 883 414	433	Муфельная печь МП-2 УМ	01.08.2008	35 076 164
176	Заточный автомат 360М	01.02.99	7 941 707	434	Генератор переменного тока в ВСА 111а	01.08.2008	889 118
177	Заточный автомат 3Б642	01.02.1999	5 585 376	435	Генератор дуги переменного ток	01.08.2008	1 633 630
178	Спец. заточный 360	01.02.1999	7 941 707	436	Лечебная электрическая	01.08.2008	60 140 541
179	Спец. заточный 1А240П-6	01.02.1999	7 941 707	437	Дисциплитор электрический ДЗ-4	01.08.2008	1 193 176
180	Обдирочно-шлифовальный	01.02.1999	188 523 910	438	Весы ВЛР-200	01.01.1979	1 533 884
181	Токарно-винторезный 1К62	01.01.1975	35 606 775	439	Весы ВЛР-200	01.01.1980	1 533 884
182	Вертикально-сверлильный 2А125	01.02.1999	5 585 376	440	Блестометр ФБ-2	01.08.2008	5 663 921
183	Обдирочно-шлифовальный	01.02.1999	188 523 910	441	Дисциплитор газа	01.08.2008	7 714 592
184	Токарно-винторезный 1К62	01.01.1965	35 606 775	442	Мастиковый прибор	01.08.2008	456 116
185	Универсально-фрезерный 6М76П-1	01.01.1983	43 728 931	443	Прибор определения атм. давления М-67	01.08.2008	1 021 175
186	Вентилятор ЦПТ-40Н7	01.02.1999	1 867 034	444	Стеклокол 1-11А	01.08.2008	13 823 807
187	Вентилятор ЦПТ-40Н7	01.02.1999	919 842	445	Грузоприемный манометр	01.01.1988	6 590 709
188	Вентилятор ЦПТ-40Н8	01.02.1999	2 907 136	446	Толщинометр МТ-41 МЦ	01.01.1988	157 089
189	Вентилятор ЦПТ-40Н8	01.02.1999	919 842	447	Толщинометр МТ-41 МЦ	01.01.1986	204 215
190	Калорифер 5шт.	01.08.2008	12 758 745	448	Толщинометр МТ-41 МЦ	01.01.1986	204 215
191	Отрезной станок	01.02.1999	4 363 575	449	Толщинометр МТ-41 МЦ	01.08.2008	314 177
192	Репродуктор РР 9372	01.01.1977	8 059	450	Станция УПАТСК 2 100/400	01.08.2008	2 926 905
193	Кран односторонний 2тн	01.01.1984	11 240 570	451	ПУХ секретарь-директора	01.01.1984	186
194	Кран-балка г/п 2тн. (эл. таль 2тн) 8м	01.01.1984	14 541 423	452	Злетал-2	01.01.1990	41 890
195	Эл. тельфер 2тн.	01.01.83	4 007 508	453	Злетал-80	01.01.1984	3 826
196	Пресс 3-х колончатый для пласт	01.08.08	7 642 897	454	Электроталь 1т	01.01.1989	1 433 862
197	Станок для капрона	01.01.90	601 932	455	Однобалочный кран 2тн.	01.01.1983	3 190 646
198	Термопластавтомат 63г	01.01.75	127 524 067	456	Электроталь 2тн 18м	01.01.1984	3 190 646
199	Термопластавтомат 125г	01.01.73	127 524 067	457	Электроталь 5тн	01.01.1983	6 018 243
200	Термопластавтомат 250г	01.02.99	127 524 067	458	Кран козловой 10тн	01.01.1979	95 649 572
201	Термопластавтомат 250г	01.02.99	127 524 067	459	Козловой кран 5тн.	01.01.1964	57 599 195
202	Термопластавтомат 63г	01.02.99	127 524 067	460	Гидравлический пресс П 6326 ус. 63тн	1977	111 707 529
203	Токарно-винторезный 1А616	01.01.77	383 994 631	461	Радиально-сверлильный 2М57	1970	248 962 640
204	Установка для изменения	01.01.85	138 238 067	462	Сварочный аппарат ВДУ-506	1990	5 022 650
205	Наждак 6-у	01.12.03	1 078 239	463	Зубодолбежный п/автомат 5А150	1967	314 177 426
206	Пресс для капрона	01.01.82	7 642 897	464	Зубофрезерный п/автомат 5К310	1967	314 177 426
207	Установка для изменения	01.01.83	138 238 067	465	Зубофрезерный станок 6/н 5Е32	2003	314 177 426
208	Установка для изменения	01.01.85	138 238 067	466	Кривошипный пресс К2330 63 тн	1976	67 953 086
209	Установка ратац. формовки	01.01.81	542 152	467	Наждак	1975	1 078 239
210	Пресс для обработки деталей	01.01.80	146 616 132	468	Наждак обдирочный-332Б	1975	1 078 239
211	Вертикально-литевой пресс	01.01.90	7 642 897	469	Наждак обдирочный-3М636	1975	1 078 239
212	Вертикально-литевой пресс	01.01.80	7 642 897	470	Обдирочно-шлифовальный 3М634	1989	377 047 819
213	Гидравлический пресс П-483 63тн.	01.01.74	11 707 529	471	Полеречно-строгальный 7307	1953	90 762 967
214	Гидравлический пресс П-474А 100тн.	01.01.73	128 812 745	472	Полеречно-строгальный 7310Д	1983	90 762 967
215	Камера для сушки	01.01.79	38 050 377	473	Полеречно-строгальный 7836	1975	90 762 967
216	Настольно-сверлильный станок 2М112	01.02.99	3 351 226	474	Продольно-строгальный станок 7231А	1954	24 436 022
217	Термопластавтомат ДЕ 3127 63г.	01.01.87	127 524 067	475	Продольно-строгальный станок 7Б		

Самимий ва жонқуяр

Прокуратура органларида
кўп йиллар хизмат қилиб,
жамоатчилик назарига
тушган фидойи, жонқуяр
инсон, прокуратура фах-
рийси **Нина Шухтеева**
қутлуғ 70 ёшни нишонла-
моқда.

Нина Павловна меҳнат фа-
олияти давомида Ўзбек
қаттиқ қоришмалари ва иссиққа
чидамли металл комбинати-
да катта сифатловчи, Ўзбе-
кистон Республикаси ички
ишлар вазирлиги тизимида
катта инспектор, Тошкент
вилоят прокуратураси жино-
ят ишлари бўлимида проку-
ратур ваколатини таъмин-
лаш бўлими прокурори, Тош-
кент вилоят прокурорининг
статистик ҳисоботлари юри-
ти бўйича ёрдамчиси каби
вазифаларда хизмат қилган.

У киши қаерда ва қайси
лавозимда ишлаганини ҳами-
ша ўзининг меҳнатқашлиги
билан бошқалардан ажралиб
турарди. Прокуратура орган-
ларидаги кўп йиллик меҳна-
ти жараёнида ҳам меҳнатсе-
варлиги, фидойилиги, ўз бур-
чида садоқати билан ҳамкас-
блари орасида ҳурмат қозон-
ди. У қонунийлик ва ҳуқуқ
тартиботи мустаҳкамлашга
ўзининг муносиб ҳиссасини
қўшиб билан бирга муносиб
шогирдлар тайёрлади. Бугун
маъмурий орган ходимлари
орасида унинг шогирдлари
ни кўплаб учратиш мумкин.

Нина Шухтееванинг кўп
йиллик меҳнатлари бесамар
қолмади. Хизматлари проку-
ратура раҳбарияти томони-
дан муносиб баҳоланиб, бир
неча мартаба рағбатланти-
рилди.

Нина Павловна айнаи пайт-
да фарзандлари ва невар-
лари ардоғида қутлуғ 70
ёшни қаршиламоқда.

Хурматли Нина Павловна,
қутлуғ ёшингиз муборак
бўлсин! Бугунги шодиёна-
дан фойдаланиб, Сизга со-
ғлиқ-саломатлик, ҳонадо-
нингизга тинчлик-хотиржам-
лик тилаймиз.

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокуратураси жамоаси
ва Фахрийлари ижтимоий
қўллаб-қувватлаш
жамоатчилиги Маркази

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Андижон вилоят проку-
ратураси жамоаси Улуғнор
туман прокурори Рустам-
жон Ҳамидовга волидаи
муҳтарамаси

Ўринхон онанинг
вафоти муносабати билан
чуқур таъзия изҳор этади

Д адам бот-бот такрорлай-
диган сўзлар қўлогим
остида кўп жананглай-
ди: "Болам, хиёнат — бу диё-
натсизлик. Унга асло бош эгма!"

Чиндан ҳам, хиёнат Ватанга,
халққа, қавмга, диний эътиқо-
дга, омонатга, дўстга, ота-она-
ю оилага нисбатан бўлиши мум-
кин. "Огоҳ бўлингки, — дейи-
лади Ҳадиси шарифда, — ҳар
бир хиёнатчи қиёмат куни хиё-
нати миқдориди танилиш учун
байроқ кўтариб юради". Демак,
хиёнат — катта гуноҳ, хиёнатчи
эса иймонини йўқотган гумроҳ-
дир.

Назаримда, Ватанга хиёнат
қилишдан кўра каттароқ гуноҳ
бўлмас керак. Чунки Ватан —
муқаддас, иймони бор одамга
уни севади ва эъзозлайди. Фа-
қат эътиқоди мустаҳкам одам-
гина Ватани учун жонини қур-
бон қилиши мумкин. Агар тари-
химизга назар таштасак, бундай
фидойи инсонларнинг жуда кўп
ўтганлигига амин бўламиз.

Бироқ ҳамма даврда ҳам хиё-
натчилар бўлган. Узоқ тарихни
қўя турайлик-да, яқин ўтмиш-
ни эслайлик. Ахир Бухоро амир-
лиги, Хива ва Қўқон хонликлари
даврида орамиздан чиққан
хиёнатчилар каммиди? (Абдулла
Қодирнинг "Ўтган кунлар"и,
"Меҳробдан чаён"ини эсланг!)

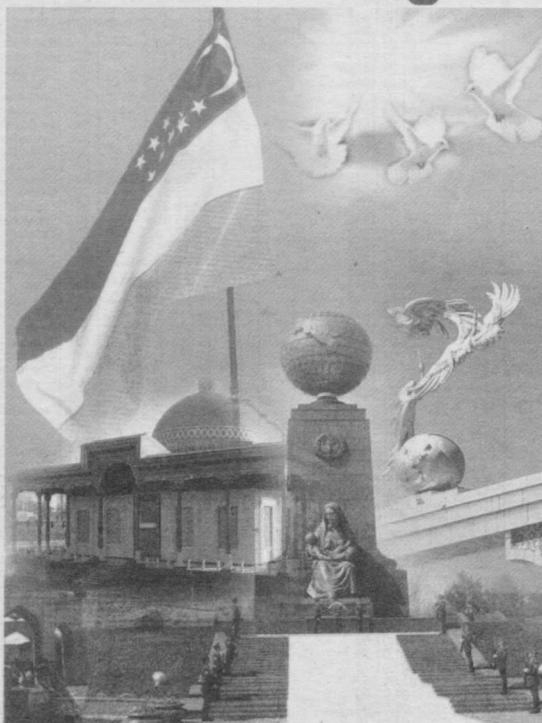
Агар эътибор берсак, кейин-
ги пайтларда оммавий ахборот
воситалари тарқатаётган маълум-
отларнинг кўпчилигини дунё-
нинг у ёки бу ҳудудиди амалга
оширилган террорчилик ҳара-
катлари, улар келтирган қуфат-
лар тўғрисидаги хабарлар таш-
кил қилапти.

Бас, шундай офат инсоният
бошига хавф солаётган экан,
ҳамма ерда унга қарши жиддий
ва узулсиз кураш олиб бориш
лозим. Бу курашда эса фақат
қурол кучига таянишни ўзи
етарли эмас. Жиддий эътибор
инсон омилига қаратилиб,
унинг онгини асраш учун ҳара-
кат қилинмоғи лозим. Бошқача
айтганда, "фикрга қарши фикр,
ғояга қарши ғоя, жаҳолдига
қарши маърифат билан кура-
шиш" қондасига амал қилмоқ-
лик — халқаро терроризм хав-
фидан халос бўлишда энг самар-
али йўл ҳисобланади. Айниқса,
усиб келаётган ёш авлод онига
бу балонинг аянчили оқибатлари
ҳақида тўшунчалар пайдо қилиш
мақсадга етиш учун муҳим
қадамдир.

Бугун бошқа соҳаларни эъти-
бордан қочирмаган ҳолда айтиш
мумкинки, ўқитувчининг зим-
масига ҳар қачонгидан ҳам зал-
ворлироқ масъулият юкланган.
Ҳозир унинг кўмағига янада
кўпроқ муҳожир. Ўил-қизлар-
римизнинг руҳан тетик, маъна-
вий камол топишлари, аввало
у дахлдир. Таълим тизимида
олиб борилаётган ислохотлар-
нинг ижроси синфдаги йигир-
ма-ўттиз чоғли қоракўзи маъ-
рифатга етакловчи бу зотлар-
нинг шижоатига, фидойилиги-
га боғлиқ. Холдосна баҳо берсак,
мамлакатимизда ўқитувчи нуфу-
зини кўтариш ва унга ғамхўр-
лик кўрсатишга йўналтирилган
чора-тадбирлар амалга оширил-
ди. Айниқса, мактабларда пед-
гогик салоҳиятини юксалтириш,
бунинг учун эса ўқитувчиларни
моддий ва маънавий қўллаб-қув-
ватлаш ҳаминша ҳукуматимиз
диққат марказида.

Хўш, бу саъй-ҳаракатлар за-
мирида нима ётибди? Ўқитувчи-
ларга юксак ишонч ҳамда улар-
ни муносиб қадрлаш эмасми?
Албатта, бунга жавобан эртасми
эгаларининг тақдирини ўз қўлида
эканини англаб, баркамол ав-

Қалқон бўлайлик!...

лодни тарбиялашдек эзгу ўйда
масъулиятсизликка изн бермай,
шижоат ва ҳалолликни улуғла-
ган устозлар кўп. Бироқ "гурӯч
курмасиз бўлмас"лигига бот-бот
дуч келаётганимиз ҳам ҳақиқат.

Шу ўринда эътиборингизни
бир ҳолатга қаратсак. Вилотимиз-
даги кинотеатрлардан бирида ги-
ёҳвандлик ва терроризмнинг
аянчили оқибатлари талқин қилин-
ган фильм намойиши бўлди.

Қизиқиш билан фильм томо-
шасига бордик. Залда асосан мак-
таб ўқувчилари ўтиришибди.
Чироқ ўчирилиб, намойиш бош-
ланиши билан рўй берган ҳан-
гомани кўринг! Ўқувчилар бири
қўйиб, бири бақриб-чақирган,
қўй талашиб мушталашган, би-
рининг ўриниди оғасига бош-
қаси тегиб, жанжал кўзгаган.
Хуллас, фильм томоша қилиш-
нинг имкони йўқ. Асабий тарзда
зални тарк этиб, ташқарига чиқ-
дик. Не кўз билан кўрайликки,
томоша бошлангунга қадар ўқув-
чиларини тартибга чақиргандек
бўлиб турган ўқитувчилар йиғи-
либ олиб, савдогар аёл кўтариб
юрган кийим-кечакларини кўриш
билан банд. Гўёки, улар фильм
намойишига эмас, бозорга кел-
гандек. Ичқаридаги ур-тўполон
билан мутлоқо ишлари йўқ.

Улардан болаларни тартибга
чақариб, улар ёнида ўтиришни
сўраб. "Нима, бошимизни оғри-
тиб, бақир-чақирда ўтирайлик-
ми?! Иш вақтимиз тутатганди,
буларни ноилж бу ерга олиб
келдик", мазмунида жавоб ол-
дик. Ана сизга ўз касбига бўлган
масъулият!

Аслида намойишдан мақсад,
ғиёҳвандлик, терроризмнинг
аянчили оқибатларини ўқувчи-
нинг кўз олдига келтириш, бун-
дан керакли хулоса чиқаришига
ундаш. Қолаверса, уни яна 5-
6-синф ўқувчилари эътиборига
ҳавола этишнинг муҳим жиҳа-

ти шундаки, улар ҳали нав ни-
ҳол. Қайси томонга эгса, ўша
томонга ўсади. Демак, қуруқ
маърузалардан кўра фильмнинг
тарбиявий аҳамияти катта. Аф-
суски, бунини ўша кунги ўқитув-
чилар ҳис қилмаган кўринади.

Ўқитувчи сиймосида покза-
ли, инсонийлик, виждоннинг
устулигию фидойиликни кўри-
шига қўнканамиз. Тўғри, ёруғ
оламга чанқок нигоҳини қалаган
болани илмнинг нурли манзил-
ларига етаклаш қанчалик шараф-
ли бўлса, шунчалар машаққат-
ли эканини ҳам биламиз. Шу
маънода, истарикки, зиё мас-
канларининг зиёдилари юқо-
ридаги каби кун ўтказиш кай-
фиятини эмас, юртнинг равна-
қиға, келажагига масъулиятни
ҳис этса, заковатли, халқ кори-
га қамарбаста ёшларимиз сафи
кентавверлади.

Кишини яна бир нарса ўйлан-
тиради. Бугун "Хизбут-таҳрир"-
у "Ваҳобийлик"нинг асл мақса-
ди ва мудлоасини кишиларимиз
яқини билишади. Айниқса, юр-
тимиз иқтисодий, ижтимоий,
сиёсий соҳаларда эришяётган
муваффақиятлар бундай кучлар-
нинг ниятларига ҳалақат берпа-
ти. Қолаверса, бутун инсоният
ҳаётига жиддий хавф солаётган
наркотикининг, ундан озиқ-
ланаётган халқаро терроризм-
нинг йўлига ғо бўлаётган Ўзе-
кистонга шу савдолардан манфа-
атдор кучлар тош отиши турган
гап. Бугунги кунда халқаро тер-
роризм ва диний экстремизм
билан наркотикининг ҳамда ноқо-
нуний қурол савдосининг қўши-
либ кетганлиги юртимизда со-
дир этилган хуружларнинг асл
раҳнамолари ким эканлигини,
террорчиларнинг яширин мақ-
садлари нима эканини ошқор
этиб. Бу балодан бир-икки мам-
лакатнинг кучи билан қўтилиб
бўлмаслигини Юртбошимиз кат-

Нилуфар НИЁЗОВА,
«Huquq»

та-катта минбарларда туриб,
бот-бот такрорламоқда. Яъни, бу
ёвузлик бир давлат қорчалонла-
ри томонидан молиялаштирилди,
бошқа бир мамлакат ҳуду-
дида жангарилар тайёрланади,
училчисида қаерга, қачон ва қан-
дай ҳужум уюштириш режала-
ри тузилади. Тўрттинчиси эса,
хурреалик амалга оширилади.

Юртбошимиз "Миллат бор
экан, миллий давлат бор экан,
унинг мустақиллиги ва эркинли-
гига, аънава ва урф-одатларига
таҳдид соладиган, уни ўз таъси-
рига олиш, унинг устидан ҳукм-
ронлик қилиш, унинг бойлик-
ларидан ўз манфаати йўлида
фойдаланишига қаратилган инти-
лиш ва ҳаракатлар доимий хавф
сифатида сақланиб қолиши му-
қаррар", деган эди. Терроризм
юртимизда илк маротаба ўзининг
манфур башарасини намоян қил-
ган йиллари янграган "Ўз уйин-
ни ўзинг асра!" деган қаҳқирқ
миллионлаб юртдошларимиз қал-
биди акс-сало берганди. Юртимиз-
даги тинчлик ва осейишталлик
ҳам бу давлат ҳаётида ўз ифодаси-
ни топаётганини исботлайди.

Ер юзида содир этилаётган тер-
рорлар бу борада қилинган иш-
лардан кўра, қилиниши лозим
бўлганларининг кўпроқ эканини
кўрсатмоқда. Халқаро терроризм-
нинг ўчоқлари Ўзбекистондан
ташқарида жойлашган, ёвузлар-
нинг раҳнамолари олдига, деб
ўзимизни юпатишга ҳаққимиз
йўқ. Модомики, хурреаликнинг
ижрочилари баъзан бизнинг бағ-
римизда ўсган, ўқиган кимсалар
экан, уларнинг қилимшларига
биз ҳам матулум даражада дахл-
доримиз. Улар қарамларингидир
ифлос қўллариди кўнчроқ бўла-
нига биз ҳам айбдоримиз. Ахир бу
ёшлар ҳам қайсидир мактабда
ўқиган, кимлардир уларга сабоқ
бериб, устозлик қилган, маҳал-
ласида унинг-ўсган.

Масаланинг шу жиҳати киши
дилини доғдайди: Биз улар тар-
бияси билан 10-15 йил шугулла-
нибмиз-у, бу ғаламислар бир-
икки йил ичида уларни бағри-
миздан қандай тортиб олди? Бу
саволнинг жавоби бири-бири
билан қамбарчас боғлиқ. Юқори-
даги мисолимидаги каби, айрим
ўқитувчиларимиз, тарбиячилар-
имиз, қолаверса, маҳалла оқсо-
қоллари ва мутасадди шахслар ўз
ишига расмийчилик, мажбури-
ят юзасидан, ўзи буларчилик
нуқтан назаридан ёндошадилар.

Шу ўринда айрим ота-оналар
ҳам эътирозимиз билан. Улар ўз
вазифаларини болаларига нон то-
либ ейишни ўргатиш, тирикчи-
лик ғамидан сабоқ беришдан иб-
рат, деб билишади. Ҳолбуки, улар
боланинг чин инсон бўлиши,
Ватан ва миллатини таниши, шу
юрта муносиб фарзанд бўлиб
воғая етишида масъул ҳамдилар.

Замон огоҳлигини талаб қил-
моқда. Демак, ҳар қандай ишда,
барча ҳажада доимий ҳушёр
бўлмоғимиз, ўз вазирамизга
масъулият билан қарамогимиз
лозим. Шундагина юртимиз
обод, ҳаётимиз осейишта бўла-
ди. Қолаверса, заминимизга гараз
ният-ла қўз тикиб турган ғала-
мисларга ўқ ўтмас қалқон бўла
оламиз.

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy GOIPOV,
Svetlana ORTIQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
Faks: 233-64-85, 233-10-53.
E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida
2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Tahririyatga kelgan qo'yozmalar taq-
qinlanmaydi va egalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish
faqat tahririyat ruxsati bilan amalga
oshiriladi.
— tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun
tahririyat javobgar emas.

Mashr ko'satkichi — 231
ISSN 1020-7617

Buyurtma j-703. 19913 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Sahifalovchi: S.BOBONOV
Navbatchi muharrir: G. ALIMOV
Navbatchi: O. DEHONOV

Gazeta haftaning
payshanba kunlari
chiqadi.
Setuvda
kelishilgan narxda

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxonalar manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Bosmaxonaga topshirish vaqt: 22.00. Topshirildi: 20.00 123456789